

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. joulukuuta 2023
(OR. en)

16338/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0435(COD)

CONSOM 460
MI 1082
COMPET 1224
TOUR 44
TRANS 570
IA 344
CODEC 2379

SAATE

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	30. marraskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 905 final
Asia:	Ehdotus – EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI direktiivin (EU) 2015/2302 muuttamisesta matkustajien suojelun tehostamiseksi sekä direktiivin tiettyjen näkökohtien yksinkertaistamiseksi ja selventämiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 905 final.

Liite: COM(2023) 905 final

Bryssel 29.11.2023
COM(2023) 905 final

2023/0435 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**direktiivin (EU) 2015/2302 muuttamisesta matkustajien suojelun tehostamiseksi sekä
direktiivin tiettyjen näkökohtien yksinkertaistamiseksi ja selventämiseksi**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2023) 540 final} - {SWD(2023) 905 final} - {SWD(2023) 906 final} -
{SWD(2023) 907 final} - {SWD(2023) 908 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Matkailulla on tärkeä asema maailmantaloudessa, sillä sen osuus maailman bruttokansantuotteesta on suoraan ja välillisesti yli kymmenen prosenttia. Kasvavien tulojen, laskevien matkakustannusten ja lisääntyvän matkailutarjonnan ansiosta matkailijoiden määrä maailmassa kasvoi 680 miljoonasta vuonna 2000 yli 1,5 miljardiin vuonna 2019. EU on maailman tärkein matkailukohde, ja sinne saapui noin kaksi kolmasosaa kaikista kansainvälisistä matkailijoista vuonna 2022. Matkailualalla on keskeinen asema EU:n taloudessa, ja vuonna 2020 alalla työskenteli noin 2,3 miljoonaa matkailuyritystä ja 10,9 miljoonaa ihmistä.¹

Eurooppalaiset kuluttajat käyttävät useita eri tapoja varata matkapalveluja samaa matkaa tai lomaa varten. He voivat esimerkiksi tehdä erillisiä kuljetus- ja/tai majoitusvarauksia joko suoraan eri palveluntarjoajilta tai edustajien kautta. He voivat ostaa verkosta tai verkon ulkopuolelta ennalta järjestettyjä tai räätälöityjä paketteja, joissa yhdistyvät erityyppiset matkapalvelut. Matkapaketteja voivat tarjota matkanjärjestäjät, matkatoimistot, lentoyhtiöt ja muut toimijat.

Matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä annetulla direktiivillä (EU) 2015/2302², jäljempänä 'direktiivi' tai 'matkapakettidirektiivi', nykyaikaistettiin matkapaketteja koskevaa oikeudellista kehystä markkinoiden ja teknologian kehityksen huomioon ottamiseksi. Direktiivillä pyrittiin kattamaan syntyneet uudet matkapalvelujen varaustavat, mukaan lukien räätälöidyt matkapalvelujen yhdistelmät, jotka eivät kuuluneet direktiivin 90/314/ETY³ soveltamisalaan tai jotka olivat oikeudellisesti harmaalla alueella, ja vahvistamaan pakettimatrustajien oikeuksia eri tavoin. Sillä myös pyrittiin varmistamaan tasapuolisempi kilpailu matkapakettimarkkinoilla toimivien erityyppisten matkailuyritysten välillä.

Covid-19-pandemian puhkeaminen johti siihen, että pakettimatkoja peruttiin joukoittain eikä uusia varauksia tehty vähään aikaan. Matkapakettien järjestäjien maksuvalmiusongelmien vuoksi monet matkustajat eivät saaneet palautuksia tai saivat ne vasta huomattavasti myöhemmin kuin direktiivissä vaaditun 14 päivän kuluessa. Toukokuussa 2020 antamassaan suosituksessa (EU) 2020/648⁴, jäljempänä 'vuoden 2020 suositus', komissio esitti periaatteet kuponkien vapaaehtoisesta käytöstä ja keinoista, joilla kuponkien houkuttelevuutta matkustajien keskuudessa voidaan lisätä, muun muassa suojaamalla kupongit matkanjärjestäjän maksukyvyttömyydeltä. Suosituksen noudattaminen on vaihdellut eri

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_industries_-_economic_analysis

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2302, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 1). Kaikki viittaukset direktiivin tiettyihin artikloihin ovat viittauksia vuoden 2015 direktiiviin.

³ Neuvoston direktiivi 90/314/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1990, matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatoista (EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59).

⁴ Komission suositus (EU) 2020/648, annettu 13 päivänä toukokuuta 2020, matkustajille ja matkailijoille tarjottavista matkakupongeista vaihtoehtona hinnan palauttamiselle peruutetuista matkapaketeista ja kuljetuspalveluista covid-19-pandemian yhteydessä (EUVL L 151, 14.5.2020, s. 10).

jäsenvaltioissa. Useat jäsenvaltiot ovat antaneet direktiivistä poikkeavaa lainsäädäntöä, jolla on pidennetty maksunpalautusaikoja tai tehty kuponit matkustajille pakollisiksi, minkä vuoksi komissio aloitti rikkomusmenettelyt 11 jäsenvaltiota vastaan.

Komission 26. helmikuuta 2021 julkaisemassa kertomuksessa⁵, jäljempänä 'matkapakettidirektiivin soveltamista koskeva kertomus', esitetään yleiskatsaus siitä, miten jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja miten sitä on sovellettu heinäkuusta 2018 lähtien. Siinä tuodaan esiin useita haasteita, muun muassa Thomas Cookin vuoden 2019 konkurssin ja covid-19-pandemian aiheuttamat haasteet. Kertomuksessa korostetaan direktiivin soveltamiseen liittyviä vaikeuksia, joita ovat muun muassa yhdistettyjä matkajärjestelyjä koskevien säännösten monimutkaisuus ja niistä aiheutuva epävarmuus, vaikeudet palautusten antamisessa ja tehokas maksukyvyttömyyssuoja suuressa kriisissä, mukaan lukien kuponkeja koskevien sääntöjen puuttuminen ja epävarmuus maksukyvyttömyyssuojan kattavuudesta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin, jäljempänä 'tilintarkastustuomioistuin' antoi erityiskertomuksen⁶ lentomatkustajien oikeuksista covid-19-pandemian aikana. Tilintarkastustuomioistuin pyysi suosituksissaan komissiota tarkastelemaan, miten lentomatkustajien ja -matkailijoiden oikeuksia voitaisiin vahvistaa, mahdollisesti lainsäädännöllisin muutoksin, myös kriisitilanteissa, jotta voitaisiin käsitellä peruuntuneiden matkojen palautuksia ja liikenteenharjoittajien maksukyvyttömyyttä.

Fit for Future -foorumi yksilöi 22. marraskuuta 2022 antamassaan lausunnossa viisi direktiivin ongelmaa ja esitti asiaa koskevia ehdotuksia.⁷

Direktiivin arviointi ja uudelleentarkastelu mainitaan 13. marraskuuta 2020 annetussa uudessa kuluttaja-asioiden toimintaohjelmassa⁸. Komissio ilmoitti toteuttavansa vuoteen 2022 mennessä "perusteellisemmän analyysin siitä, varmistaako matkapaketteja koskeva nykyinen sääntelykehys, myös maksukyvyttömyyssuojan osalta, edelleen vahvan ja kattavan kuluttajansuojan kaikkina aikoina ja kun otetaan huomioon myös matkustajien oikeuksien kehitys".

Direktiivin tarkistamisen yleisenä tavoitteena on vahvistaa kuluttajansuojan tasoa kaikkina aikoina, myös suurissa kriisitilanteissa, ja parantaa samalla sisämarkkinoiden toimintaa pakettimatkailualalla. Tämä on direktiivin alkuperäisten tavoitteiden mukaista. Kaiken kaikkiaan direktiivi sisältää vankat matkapaketteja koskevat säännöt, ja se on tuonut merkittäviä etuja kuluttajansuojan ja sisämarkkinoiden toiminnan kannalta. Arviointi osoitti kuitenkin, että direktiivi on vain osittain tehokas tavoitteidensa sekä kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien tarpeiden täyttämiseksi ja että siinä on parantamisen ja yksinkertaistamisen varaa. Arvioinnissa yksilöitiin puutteita, oikeudellista epävarmuutta ja liiallista monimutkaisuutta sisältäviä heikkoja kohtia, jotka edellyttävät kohdennettuja toimia. Nämä puutteet voidaan korjata esimerkiksi muuttamalla joitakin määritelmiä ja lisäämällä

⁵ Kertomus matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2302 soveltamisesta, COM(2021) 90 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM%3A2021%3A90%3AFIN>

⁶ Erityiskertomus 15/2021: Lentomatkustajien oikeudet covid-19-pandemian aikana: komission pyrkimyksistä huolimatta keskeiset oikeudet ovat vailla suojaa, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_15/SR_passenger-rights_covid_FI.pdf

⁷ https://commission.europa.eu/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_fi#adoptedopinions2022

⁸ COM(2020) 696 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>

ennakkomaksuja ja kuponkeja koskevia säännöksiä siten, että samalla täsmennetään tiettyjä tekijöitä, jotka koskevat pakettien peruuttamista väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, sekä lisäämällä maksukyvyttömyyssuojaa koskevia säännöksiä. Tämä on hyödyllistä tuleviin kriiseihin valmistautumisen ja direktiivin soveltamisen kannalta tavanomaisina aikoina.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Direktiivi kuuluu kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annetun asetuksen ja edustajakanteita koskevan direktiivin soveltamisalaan, ja nämä säädökset edistävät direktiivin tehokasta täytäntöönpanoa. Kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annetussa asetuksessa säädetään yhteisistä täytäntöönpanotoimista sääntöjä noudattamattomia elinkeinonharjoittajia vastaan. Edustajakanteita koskevaa direktiiviä on sovellettu kesäkuusta 2023 alkaen, ja sillä parannetaan matkustajien ja kuluttajien yhteisten etujen suojelun tasoa sekä kansallisella että rajatylittävällä tasolla esimerkiksi kielto- ja hyvitystoimenpiteiden avulla.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Sen jälkeen, kun ensimmäinen matkapakettidirektiivi annettiin vuonna 1990, EU:n tasolla on annettu viisi asetusta matkustajien oikeuksista eri liikennemuodoissa. Esimerkiksi asetuksessa (EY) N:o 261/2004, jäljempänä 'lentomatkustajien oikeuksia koskeva asetusta', säädetään lentomatkustajien oikeuksista, jotka liittyvät lentojen peruuttamiseen, lennolle pääsyn epäämiseen tai lentojen viivästymiseen. Kyseinen asetusta täydentää matkapakettidirektiiviä. Näiden kahden säädöksen välistä suhdetta käsitellään matkapakettidirektiivin ja lentomatkustajien oikeuksia koskevan asetuksen eri säännöksissä, joilla pyritään saavuttamaan näiden välineiden välinen johdonmukaisuus.

Komissio tarkastelee myös matkustajien oikeuksia koskevaa sääntelykehystä osana ”Matkustaminen – matkustajien ja heidän oikeuksiensa parempi suojelu” -aloitetta. Lentomatkustajien oikeuksia koskevan asetuksen tarkistus kattaa korvaukset välittäjien kautta varattujen lentojen peruutuksista.⁹ Lisäksi on aikomus tarkastella matkustajien suojaa asetuksen (EY) N:o 1008/2008 (lentoliikenneasetusta) puitteissa lentoliikenteen harjoittajien maksukyvyttömyyden ja vakavan kriisin varalta.¹⁰

Tarkistuksella pyritään edelleen parantamaan pakettimatkadirektiivin ja lentomatkustajien oikeuksia koskevan asetuksen välistä johdonmukaisuutta esimerkiksi ottamalla käyttöön kuponkeja koskevat säännöt ja yritysten välisiä maksujen palautuksia koskevat säännöt. Ennakkomaksuja¹¹ ja maksukyvyttömyyssuojaa koskevissa säännöissä, jotka ovat osa ehdotettua tarkistusta, otetaan huomioon matkustajien oikeuksien nykytilanne.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13290-Matkustaminen-matkustajien-ja-heidan-oikeuksiensa-parempi-suojelu_fi

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13255-Lentoliikenneasetuksen-tarkistaminen_fi

¹¹ Sidosryhmät käyttävät ennen matkan alkua suoritetuista pakettien ennakkomaksuista sekä nimitystä ”advance payment” että ”prepayment”. Etumaksut (downpayments) ovat ennakkomaksuja, jotka matkustaja suorittaa matkapaketin varauksen yhteydessä tai pian sen jälkeen.

- **Oikeusperusta**

EU:n toimen oikeusperustana on EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 114 artikla, jossa määrätään, että "Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat – sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi". SEUT-sopimuksen 114 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että "[k]omissio perustaa – kuluttajansuojaa koskevat ehdotuksensa suojelun korkeaan tasoon ottaen erityisesti huomioon kaiken tieteelliseen tietoon perustuvan uuden kehityksen". Lisäksi SEUT-sopimuksen 169 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa määrätään, että EU:n on myötävaikutettava kuluttajansuojan korkean tason saavuttamiseen hyväksymällä toimenpiteitä SEUT-sopimuksen 114 artiklan nojalla.

SEUT-sopimuksen 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja, jolla tavarat ja palvelut liikkuvat vapaasti ja jolla yrityksillä on sijoittautumisvapaus. Matkapaketteja koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien yhdenmukaistaminen on välttämätöntä todellisten matkailun sisämarkkinoiden kehittämiseksi, ja se auttaa ylläpitämään ja parantamaan kuluttajansuojan korkeaa tasoa.

- **Toissijaisuusperiaate**

Tämä ehdotus, kuten direktiivi (EU) 2015/2302, on täyden yhdenmukaistamisen väline, sillä siinä säänneltyt asiat voidaan ratkaista asianmukaisesti ainoastaan EU:n tasolla. Jäsenvaltiot eivät voi yksin varmistaa, että kaikkiin EU:n kansalaisiin sovelletaan direktiivissä säädettyjä oikeuksia myös kriisitilanteissa.

Pakettimatkailu on rajatylittävä ala, ei ainoastaan ulkomaille lähtevien matkustajien kannalta, vaan myös siksi, että muihin maihin sijoittautuneet matkanjärjestäjät myyvät matkapaketteja matkustajille. Matkapakettidirektiivin tarkistuksella pyritään nykyaikaistamaan nykyisiä sääntöjä ja puuttumaan arvioinnissa ilmi tulleisiin ongelmiin. Matkapakettidirektiivin kaksi yleistä tavoitetta, eli kaikkien EU:n matkustajien korkeatasoisen ja yhdenmukaisen suojan varmistaminen sekä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen, ovat edelleen ajankohtaisia.

EU:n tason toimet havaittujen ongelmien poistamiseksi, puutteiden korjaamiseksi sekä direktiivin sääntöjen selventämiseksi ja yksinkertaistamiseksi lisäävät matkustajien ja elinkeinonharjoittajien luottamusta pakettien ostoon ja myyntiin, myös rajojen yli, ja parantavat sisämarkkinoiden toimintaa. Esimerkiksi kuponkeja koskevien sääntöjen vahvistaminen, etumaksuja koskevat yhteiset säännöt ja maksukyvyttömyyssuojaa koskevat tarkennukset varmistavat direktiivin yhdenmukaisemman soveltamisen. Näiden ongelmien koordinoimaton käsitteleminen jäsenvaltioissa lisäisi sisämarkkinoiden hajanaisuutta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Matkapakettidirektiivin ehdotettu tarkistus on tasapainoinen ja SEUT-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaisen suhteellisuusperiaatteen mukainen. Kuten vaikutustenarvioinnin 3.3 kohdassa selitetään, se ei ylitä sitä, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi, sillä tarkistus rajoittuu sellaisiin matkustuslainsäädännön näkökohtiin, joiden osalta EU:n toimet ovat tarpeen.

Kuten vaikutustenarvioinnin 5.3 kohdassa kuvataan, kolmea toimenpidevaihtoehtoa on arvioitu myös sen perusteella, odotetaanko toimenpiteiden olevan oikeasuhteisia havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi.

Lisäksi ehdotettu matkapakettidirektiivin tarkistus perustuu vaikutustenarvioinnissa esitettyyn vaihtoehtoon, joka sisältää sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat vähemmän interventionistisia kuin muihin vaihtoehtoihin sisältyvät toimenpiteet ja jotka ovat oikeasuhteisia sekä kriisivalmiuden kannalta että kriisitilanteiden ulkopuolella (vaikutustenarvioinnin 6.1 kohta). Näin ollen tässä aloitteessa säilytetään tasapaino toiminnan tavoitteen, keinojen ja seurausten välillä, ja se on siksi oikeasuhteinen (vaikutustenarvioinnin 7.4 kohta). Uudet säännökset on mukautettu tarpeiden mukaan, ja ne ovat luonteeltaan kohdennettuja sekä soveltamisalaltaan ja voimakkuudeltaan huolellisesti kalibroituja.

- **Toimintatavan valinta**

Vaikutustenarvioinnissa todetaan, että muilla kuin lainsäädäntötoimilla, kuten suosituksilla tai ohjeilla, ei voida saavuttaa aloitteen tavoitteita (vaikutustenarvioinnin 5.2.1 kohta).

Direktiivissä säädettäisiin yhtenäisistä oikeuksista ja velvollisuuksista ja annettaisiin jäsenvaltioille mahdollisuus sisällyttää nämä säännöt kansalliseen sopimusoikeuteensa. Se antaisi jäsenvaltioille myös mahdollisuuden päättää parhaasta tavasta panna direktiivi täytäntöön ja sen sääntöjen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista. Ehdotuksella ainoastaan muutetaan voimassa olevaa säädöstä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Komissio antoi vuonna 2019 ensimmäisen kertomuksen¹² matkapakettidirektiivin säännöksistä, joita sovelletaan eri myyntipisteissä tehtyihin verkkovarauksiin. Kertomuksessa tuotiin esiin erityisesti yhdistettyihin matkajärjestelyihin liittyviä haasteita, kuten käsitteen epäselvyys ja vaikeus erottaa toisistaan matkapaketit ja yhdistetyt matkajärjestelyt.

Vuonna 2021 komissio antoi matkapakettidirektiivin 26 artiklan mukaisen kattavan kertomuksen¹³ direktiivin soveltamisesta. Kertomuksessa tuotiin esiin tiettyjä haasteita direktiivin soveltamisessa tavanomaisina aikoina ja kriisitilanteissa, erityisesti maksupalautusten osalta suuren kriisin, kuten covid-19-pandemian, aikana.

Kuten komissio ilmoitti marraskuussa 2020 antamassaan uudessa kuluttaja-asioiden toimintaohjelmassa¹⁴, se toteutti matkapakettidirektiivistä samanaikaisesti yhtenä prosessina arvioinnin ja vaikutustenarvioinnin.

Arvioinnissa katsottiin, että direktiivillä on edelleen EU:n tason lisäarvoa. Siinä todettiin, että direktiivin tavoitteet vastasivat matkustajien ja matkapakettien järjestäjien tai välittäjien odotettuja tarpeita, kun direktiivi annettiin, ja että ne ovat edelleen ajankohtaisia. Markkinoiden kehitys (lähinnä lisääntyvän digitalisaation ja liiketoimintakäytäntöjen muutosten vuoksi), direktiivin soveltamisesta saadut käytännön kokemukset ja covid-19-

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2019:270:FIN>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=COM:2021:90:FIN>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>

pandemian aiheuttamat ongelmat ovat kuitenkin osoittaneet, että direktiivi ei täysin vastaa eräitä kuluttajien tarpeita (ennakkomaksujen suoja ja palautukset, eräiden sääntöjen monimutkaisuus ja tietojen esittäminen). Arvioinnissa todettiin, että lisätoimia tarvitaan. Näin ollen arvioinnissa todettiin, että matkapakettidirektiivi on ollut vain osittain tehokas sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistämiseksi ja kuluttajansuojan korkean ja mahdollisimman yhtenäisen tason saavuttamisessa.

Arvioinnissa havaitut haasteet voidaan ryhmitellä kolmeen pääongelmaan.

Ensimmäinen ongelma ovat *peruuntuneiden matkapakettien maksunpalautuksiin* liittyvät haasteet erityisesti suuren kriisin aikana. Tärkeimpiä syitä ovat ennakkomaksukäytäntö, matkanjärjestäjien maksuvalmiuden puute niiden joutuessa käsittelemään useita samanaikaisia palautuspyyntöjä ja kuponkien käyttöön liittyvä oikeudellinen epävarmuus. Koska matkanjärjestäjät käyttävät matkustajilta saatuja etumaksuja tiettyjen matkapakettiin sisältyvien palvelujen maksamiseen etukäteen, ne ovat riippuvaisia palveluntarjoajilta saatavista maksunpalautuksista voidakseen maksaa matkustajille rahat takaisin, jos matkapaketti peruuntuu.

Pandemian aikana monet matkanjärjestäjät eivät saaneet palveluntarjoajilta (esimerkiksi lentoyhtiöiltä ja hotelleilta) palautuksia (nopeasti) eivätkä näin ollen pystyneet palauttamaan maksuja matkustajille pakollisen 14 päivän määräajan kuluessa. Matkapakettidirektiivi ei sisällä yritysten välisiä sääntöjä palautuksista peruutustapauksissa. Lisäksi siitä puuttuvat kuponkien käyttöä koskevat säännöt. Pandemian aikana matkanjärjestäjät usein vaativatkin matkustajia vastaanottamaan kuponkeja sen sijaan, että maksut peruuntuneista matkapaketeista olisi palautettu, ja matkustajien kuponkeja koskeva oikeudet olivat epäselvät. Useat jäsenvaltiot jopa hyväksyivät väliaikaisia sääntöjä, joiden mukaisesti matkanjärjestäjät saivat antaa kuponkeja ilman matkustajien suostumusta, tai keskeyttivät matkustajien matkapakettidirektiivin mukaisen oikeuden maksujen palautukseen. Tämä on johtanut rikkomusmenettelyihin. Komissio antoi toukokuussa 2020 suosituksen¹⁵ pandemian aikana annetuista vapaaehtoisista kupongeista. Suosituksen noudattaminen jäsenvaltioissa oli vaihtelevaa.

Toinen ongelma on se, että matkustajien maksamia ennakkomaksuja ei ole suojattu riittävästi matkanjärjestäjän *maksukyvyttömyyden* varalta. Kuponkien ja peruutuksesta johtuvien maksunpalautusoikeuksien maksukyvyttömyyssuoja vaihtelee jäsenvaltioittain.¹⁶ Myös kansallisten maksukyvyttömyyssuojajärjestelmien välillä on merkittäviä eroja.¹⁷ Joissakin jäsenvaltioissa matkapakettien järjestäjien on vaikea saada maksukyvyttömyyssuojaa tai vakuutusratkaisut voivat olla kalliita erityisesti kriisin aikana.^{18,19}

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32020H0648>

¹⁶ Jäsenvaltioiden nykyiset käytännöt vaihtelevat. Kuudessa niistä jäsenvaltioista, jotka vastasivat komission kuulemismenettelyssä esittämiin kysymyksiin, kupongit ja/tai palautusvaatimukset kuuluvat jo jossain määrin maksukyvyttömyyssuojan soveltamisalaan, kun taas kuudessa jäsenvaltiossa ne eivät kuulu.

¹⁷ Matkapakettidirektiivissä jätetään tarkoituksellisesti jäsenvaltioiden tehtäväksi vahvistaa kansallisten maksukyvyttömyyssuojajärjestelmiensä yksityiskohdat edellyttäen, että järjestelmä täyttää 17 artiklassa ja johdanto-osan 39 ja 40 kappaleessa esitetyt kriteerit. Maksukyvyttömyyssuojajärjestelmät voivat näin ollen perustua (julkisiin tai yksityisiin) rahastoihin, vakuutuksiin tai pankkitakauksiin, mikä johtaa siihen, että maksukyvyttömyyssuojajärjestelmät ovat erilaisia eri puolilla EU:ta.

¹⁸ Raportti 10. marraskuuta 2022 pidetystä keskusyhteyspisteiden kokouksesta, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=45937&fromExpertGroups=true>

¹⁹ Kohdennettu kysely kansallisille toimivaltaisille viranomaisille (maksukyvyttömyys), kysymykseen 6 annetut vastaukset, joiden mukaan vakuutus pohjaisten ratkaisujen hinnat ovat nousseet.

Kolmas ongelma liittyy *matkapakettidirektiivin täytäntöönpanoon liittyviin vaikeuksiin*. Jotkin säännökset eivät ole riittävän selkeitä, niissä on puutteita tai ne ovat liian monimutkaisia, mikä johtaa käytännössä kuluttajansuojan erilaiseen tasoon ja kilpailun vääristymiseen. Tämä koskee esimerkiksi ”click-through-pakettien” käsitettä²⁰ ja yhdistettyjä matkajärjestelyjä koskevia säännöksiä, maksukyvyttömyyssuojan soveltamisalaan kuuluvia palautusvaatimuksia ja kuponkeja sekä sääntöjä, jotka koskevat peruutuksia väistämättömissä ja poikkeuksellisissa olosuhteissa. Lisäksi matkustajat eivät aina ole selvillä eri osapuolten (matkajärjestäjien, matkanvälittäjien ja palveluntarjoajien) asemasta, myöskään palautusten osalta. Vakimuotoiset tietolomakkeet ovat myös monimutkaisia käyttää, ja ne voisivat olla käyttäjäystävällisempiä.

• Sidosryhmien kuuleminen

Komissio järjesti lukuisia kuulemisia, mukaan lukien julkiset ja kohdennetut sidosryhmien kuulemiset. Kuulemiset olivat mahdollisimman laajoja, jotta saatiin kerättyä tietoa, näyttöä ja selityksiä eri sidosryhmien tarpeista (esimerkiksi matkustajat/kuluttajat, matkajärjestäjät, fyysiset ja verkossa toimivat matkatoimistot, liikenteenharjoittajat, kansalliset viranomaiset, maksukyvyttömyyssuojarahastot, kuluttajien ja elinkeinoelämän järjestöt, akateemiset tahot sekä kansalaisjärjestöt). Sidosryhmien kanssa käydyissä keskusteluissa keskityttiin seuraaviin kolmeen erityiseen tavoitteeseen:

- Parannetaan matkustajien ennakkomaksujen suojaa ja heidän oikeuttaan jo suoritettujen maksujen nopeaan palauttamiseen peruutustapauksissa, myös suurten kriisien aikana, säilyttäen samalla matkajärjestäjien maksuvalmius (ongelman 1 ratkaiseminen).
- Vahvistetaan matkustajien suojaa matkajärjestäjän maksukyvyttömyyttä vastaan, myös suurissa kriisitilanteissa, ja varmistetaan samalla tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla (ongelman 2 ratkaiseminen).
- Parannetaan matkapakettidirektiivin oikeusvarmuutta ja täytäntöönpanokelpoisuutta selventämällä ja/tai yksinkertaistamalla tiettyjä direktiivin säännöksiä, joita saatetaan tulkita eri tavoin tai joita sidosryhmien on vaikea soveltaa käytännössä (ongelman 3 ratkaiseminen).

Kannanottoopyynnön julkaisemisella elokuussa 2021 alkaneen ja toukokuuhun 2023 saakka jatkuneen kuulemisprosessin aikana komissio käytti erilaisia kuulemismenetelmiä ja -muotoja. Niitä olivat muun muassa seuraavat:

- Alustavaa vaikutustenarviointia koskeva kuuleminen ja 13 viikkoa kestänyt avoin julkinen kuuleminen, jossa pyydettiin näkemyksiä kaikilta sidosryhmiltä.²¹
- Eri sidosryhmien (viranomaiset, kuluttajajärjestöt ja elinkeinoelämän järjestöt) kohdennetut kuulemiset, lähinnä useiden työpajojen ja kokousten jatkotoimena.

²⁰Käsite määritellään 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan v alakohdassa seuraavasti: ”vähintään kahden erityyppisen, samaa matkaa tai lomaa varten yhdistetyn matkapalvelun yhdistelmää, jos – – kyseisiä palveluja – – ostetaan eri elinkeinonharjoittajilta käyttämällä toisiinsa kytkettyjä verkkovarausmenettelyjä, joissa matkustajan nimi, maksutiedot ja sähköpostiosoite toimitetaan elinkeinonharjoittajalta, jonka kanssa ensimmäinen sopimus tehdään, yhdelle tai useammalle toiselle elinkeinonharjoittajalle, ja sopimus viimeksi mainitun yhden tai useamman elinkeinonharjoittajan kanssa tehdään viimeistään 24 tuntia ensimmäisen matkapalvelun varauksen vahvistamisen jälkeen.”

²¹https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Matkapaketit-EUn-saantojen-tarkistaminen_fi

- Kohdennetut temaattiset verkkotyöpajat, mukaan lukien sidosryhmien asiantuntijaryhmän kokoukset matkapakettidirektiivin soveltamisen tukemiseksi.²² Komission isännöimien kokousten valmistelemiseksi lähetettiin etukäteen kyselylomakkeita ja tausta-asiakirjoja.
- Ulkopuolisen konsultin järjestämät verkkotyöpajat, joiden tarkoituksena oli tiedottaa osallistujille (elinkeinoelämän järjestöt ja yksittäiset yritykset, mukaan lukien matkailualan yritykset, kuluttajajärjestöt ja Euroopan kuluttajakeskukset) tutkimuksen etenemisestä ja kerätä vuorovaikutteisessa muodossa tietoa keskeisistä havainnoista.
- Sidosryhmien (esimerkiksi Euroopan matkailualan takuurahastojen yhdistys [European Guarantee Funds' Association for Travel and Tourism] ja Euroopan matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien yhdistys [European Association of Travel Agents and Tour Operators]) järjestämät työpajat, jotka tarjosivat tilaisuuden kerätä sidosryhmiltä tietoja matkailualan maksukyvyttömyssuojasta ja ennakkomaksuista.
- Ulkopuolisen konsultin toteuttamat kohdennetut kyselyt, joilla kerättiin tietoa sidosryhmien näkemyksistä ja kokemuksista pakettimatkojen nykyisistä markkinasuunnauksista ja jotka kattoivat muun muassa peruutusoikeudet, kuponkien käytön ja maksujen palautukset. Tavoitteena oli myös tunnistaa nykyisen lainsäädännön suurimmat haasteet sekä ensisijaiset kustannukset ja hyödyt.
- Ulkopuolisen konsultin kahdessa vaiheessa toteuttamat haastattelut, jotka koostuivat valmistelevista haastatteluista ja täysimittaisista sidosryhmien haastatteluista.
- Teknisen tai poliittisen tason kokoukset. Matkapakettidirektiivin uudelleentarkastelua käsiteltiin myös poliittisella tasolla, erityisesti epävirallisissa ministerikokouksissa neuvoston eri puheenjohtajuuskausien aikana.
- Kahdenväliset verkkokokoukset monenlaisten sidosryhmien kanssa.
- Kuluttajajärjestöjen, elinkeinoelämän järjestöjen ja kansallisten viranomaisten laatimat kannanotot.
- Fit for Future -foorumin 22. maaliskuuta 2022 antama lausunto.²³ Fit for Future -foorumi yksilöi matkapakettidirektiiviä koskevassa lausunnossaan viisi ongelmaa ja teki viisi niihin liittyvää ehdotusta.

Kuulemistoimista saatu palaute osoitti seuraavat asiat:

- Suuri enemmistö sidosryhmistä vahvisti, että kaikkien jäsenvaltioiden matkustajilla oli suuria vaikeuksia saada peruutettujen matkapakettien ennakkomaksuja takaisin 14 päivän kuluessa covid-19-pandemian aikana. Kuluttajajärjestöt ja monet kansalliset viranomaiset katsoivat, että matkustajien suorittamien ennakkomaksujen suojaa olisi parannettava.
- Samaan aikaan matkanjärjestäjät kertoivat, että palveluntarjoajille suoritettujen maksujen takaisin saaminen on vaikeaa. Jotkin palveluntarjoajat, erityisesti lentoyhtiöt, vaativat täyden maksun ennakkoon. Useimmat yritykset huomauttivat, että ne suhtautuisivat myönteisesti uuteen EU-sääntöön, jonka mukaan palveluntarjoajien edellytetään maksavan matkanjärjestäjille takaisin tietyn, 14:ää päivää lyhyemmän ajan kuluessa.
- Useimmat kuluttajajärjestöt ja viranomaiset katsoivat, että EU:n erilaiset maksukyvyttömyysturvajärjestelmät ovat johtaneet siihen, että joissakin jäsenvaltioissa suoja matkanjärjestäjien maksukyvyttömyydeltä on korkeampi kun taas toisissa jäsenvaltioissa

²² <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=fi&groupId=3617&fromMeetings=true&meetingId=45600>

²³ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_fi#adoptedopinions2022

matkustajien suoja on riittämätön. Tämän näkemyksen tueksi ei kuitenkaan esitetty konkreettisia esimerkkejä.

- Joissakin jäsenvaltioissa matkanjärjestäjien raportoitiin kokeneen vaikeaksi saada maksukyvyttömyyssuojaa ennakkomaksujen ja paluukuljetusten kattamiseksi. Tämä johtuu siitä, että markkinoilla ei ole riittävästi vakuutusratkaisuja tai että vakuutusratkaisuja tarjotaan ainoastaan kohtuuttomilla hinnoilla, erityisesti kriisin aikana. Käytännöt eroavat toisistaan myös palautusvaatimuksia ja kuponkeja koskevan suojan kattavuuden osalta silloin, kun matkapaketti peruutetaan ennen matkanjärjestäjän maksukyvyttömyyttä.
- Useimmilla sidosryhmillä oli vaikeuksia matkapakettidirektiivin täytäntöönpanossa liittyen ”click-through-paketin” ja yhdistettyjen matkajärjestelyjen käsitteiden tulkintaan ja täytäntöönpanoon, tiettyjen tiedotusvelvoitteiden täytäntöönpanoon ja sen varmistamiseen, onko matkapakettisopimuksen peruuttaminen ollut perusteltua väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi. Nämä vaikeudet tulivat ilmeisiksi covid-19-pandemian aikana.
- Kuluttajajärjestöt toivoivat selvennystä siihen, milloin on oikea aika peruuttaa sopimus ”väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden” vuoksi, sekä selvennyksiä virallisten matkustusvaroitusten merkityksestä, todistusvoimasta ja oikeudellisesta arvosta. Useimmat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset toivoivat selvennystä matkojen peruuttamista koskeviin sääntöihin. Matkustajat ja yritykset katsoivat, että ”matkustusvaroituksia” koskevien sääntöjen puuttuminen heikentää ”väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden” määritelmän tehokkuutta.

Komissio otti kaiken palautteen huomioon päättäessään, mitä vaihtoehtoja se suosii. Lisätietoja kuulemisista on vaikutustenarvioinnin liitteessä 3.

• **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komissio teetti ulkopuolisilla asiantuntijoilla selvityksen, jolla kerättiin näyttöä käytettäväksi vaikutustenarvioinnin perustana ja tämän ehdotuksen valmistelussa. Tuloksena oli *Study to support the preparation of an evaluation of the Package Travel Directive back-to-back with an impact assessment on its potential revision* (selvitys matkapakettidirektiivin arviointia ja sen mahdollista tarkistamista koskevaa vaikutustenarviointia varten)²⁴.

Komission arvioinnissa on hyödynnetty myös asiaa koskevaa tieteellistä kirjallisuutta ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

• **Vaikutustenarviointi**

Sääntelyntarkastelulautakunta keskusteli vaikutustenarvioinnista²⁵ 5. heinäkuuta 2023. Sääntelyntarkastelulautakunta antoi 7. heinäkuuta 2023 kielteisen lausunnon, jossa se totesi, että vaikutustenarviointiraportissa ei ollut riittävän selkeää tietoa ongelmien laajuudesta, taustalla olevista markkinahäiriöistä ja aloitteen täsmällisistä tavoitteista ja että vaikutusanalyysi ei ollut oikeasuhteinen ongelman laajuuteen nähden. Lisäksi todettiin, että raportissa ei yksilöity etukäteen kaikkia kyseeseen tulevia vaihtoehtojen yhdistelmiä eikä vaihtoehtoja vertailtu johdonmukaisesti. Tämän vuoksi vaikutustenarviointi laadittiin suurilta osin uudelleen. Ongelmien laajuus, taustalla olevat markkinoiden tai sääntelyn puutteet sekä

²⁴ Julkaistaan myöhemmin.

²⁵ SWD(2023) 906, julkaistaan myöhemmin.

tämän aloitteen täsmällisemmät tavoitteet kuvattiin paremmin ja ilmaistiin määrällisesti niin pitkälle kuin mahdollista. Tarkistetussa raportissa kuvattiin myös selkeämmin kaikki toimenpidevaihtoehdot ja verrattiin niitä vaikuttavuuden, tehokkuuden, johdonmukaisuuden ja oikeasuhteisuuden kannalta. Vaikutusanalyysia parannettiin monin tavoin muun muassa lisäämällä mahdollisten vaikutusten määrällistä arvioimista ja esittämällä pitemmälle meneviä herkkyysanalyysia. Raportissa käsiteltiin myös tarkemmin pk-yrityksiin kohdistuvia vaikutuksia ja kustannusten vähentämisen mahdollisuuksia.

Tarkistettu vaikutustenarviointi toimitettiin sääntelyntarkastelulautakunnalle 6. syyskuuta 2023. Sääntelyntarkastelulautakunta antoi 28. syyskuuta 2023 varauksin myönteisen lausunnon²⁶ ja totesi, että raportissa ei käsitelty riittävän selkeästi kokonaisvaikutusta kuluttajiin ja että laadullista analyysia olisi vahvistettava, jotta toimenpiteen perustelut voitaisiin osoittaa paremmin. Sääntelyntarkastelulautakunnan varaukset on otettu huomioon. Tämä tarkoitti sitä, että perusarviot ja kokonaisvaikutus kuluttajiin kuvattiin näkyvämmiin ja selkeämpiin. Lisäksi laadullista analyysia parannettiin, jotta toimien perustelut voitaisiin osoittaa paremmin. Lopuksi kuvattiin yksityiskohtaisemmin mahdollisia vaikutuksia kansainväliseen kilpailukykyyn.

Vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin erilaisia lainsäädäntötoimia, joilla voitaisiin matkapakettidirektiiviä muuttamalla puuttua havaittuihin ongelmiin ja saavuttaa uudelleentarkastelun tavoitteet. Toimenpiteet ryhmiteltiin kolmeen erilaisia lähestymistapoja käyttävään toimenpidevaihtoehtoon: joustavammat ratkaisut ja mahdollisimman pienet kustannukset (vaihtoehto A), jäykemmät toimenpiteet (vaihtoehto B) tai mahdollisimman suuri vaikuttavuus kriisitilanteissa korkeammilla kustannuksilla (vaihtoehto C).

Vaihtoehdossa A matkapakettidirektiiviin on tarkoitus tehdä kohdennettuja muutoksia sen selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi sekä sen vaikuttavuuden lisäämiseksi, myös kriisitilanteissa. Siihen sisältyy vapaaehtoisia kuponkeja koskevia sääntöjä, yritysten välinen palautusoikeus palvelujen peruuntuessa ja etumaksujen 25 prosentin joustava rajoitus, jota voidaan korottaa, jos se on tarpeen matkapaketin järjestämisen ja toteuttamisen varmistamiseksi. Tässä vaihtoehdossa pyritään myös vahvistamaan maksukyvyttömyyssuojaa ja selventämään, että kupongit ja palautusvaatimukset kuuluvat maksukyvyttömyyssuojan piiriin. Se ei kuitenkaan velvoita jäsenvaltioita perustamaan maksukyvyttömyysturvan vararahastoa tai kriisirahastoa, joka takaisi matkustajille nopeat korvaukset suuren kriisin sattuessa.

Vaihtoehto B sisältää jäykempiä toimenpiteitä, jotka lisäävät eri sidosryhmien (sekä yritysten että matkustajien) kustannuksia. Siinä esimerkiksi asetetaan matkapakettien järjestäjille tiukka 20 prosentin etumaksurajoitus ja säädetään pakollisista kupongeista suuren kriisin sattuessa.

Vaihtoehto C sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan korkein mahdollinen kuluttajansuojan taso peruuntuneiden pakettien maksunpalautusten ja maksukyvyttömyyssuojan osalta erityisesti kriisitilanteissa, mutta niiden kustannukset ovat korkeat. Tähän sisältyy sekä matkanjärjestäjien että palveluntarjoajien etumaksujen tiukka rajoittaminen 20 prosenttiin ja pakollinen kriisirahaston perustaminen.

Kaiken kaikkiaan vaihtoehto A tuottaa parhaat tulokset. Vaikka se ei sisällä kaikkein vaikuttavimpia toimenpiteitä kaikissa suhteissa havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi eikä se

²⁶ SEC(2023) 540, julkaistaan myöhemmin.

tuo parasta kuluttajansuojaa, vaihtoehto A tuo merkittäviä etuja matkustajille ja yrityksille, myös tuleviin kriiseihin varautumisen kannalta, ja mahdollisimman alhaisin kustannuksin. Vaihtoehto A on kolmesta arvioidusta vaihtoehdosta vaikuttavin ja johdonmukaisin.

Näin ollen parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa etumaksut rajoitettaisiin 25 prosenttiin matkapaketin kokonaishinnasta ja matkanjärjestäjä voisi vaatia loppumaksun neljä viikkoa ennen pakettiloman alkamista. Matkanjärjestäjät voisivat kuitenkin edelleen joustavasti vaatia suurempia etumaksuja, jos se on perusteltua sen vuoksi, että palveluntarjoajille on maksettava suurempia ennakkomaksuja tai jos on tarpeen kattaa muita, erityisesti matkapaketin järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyviä kustannuksia, sikäli kuin nämä kustannukset on välttämättä katettava varaushetkellä.²⁷ Kaiken kaikkiaan yrityksille aiheutuva rasitus pysyisi vähäisenä, ja matkustajille olisi odotettavissa vain lieviä hinnankorotuksia.

Lisäksi otettaisiin käyttöön oikeus yritysten väliseen palautukseen silloin, kun kyseistä palvelua ei tarjota. Tällaisessa tapauksessa matkanjärjestäjällä olisi oikeus saada palveluntarjoajille, esimerkiksi lentoyhtiöille ja hotelleille, suoritettut maksut takaisin seitsemän päivän kuluessa siitä, kun palvelu on peruutettu tai sitä ei ole suoritettu. Tämä mahdollistaisi sen, että matkanjärjestäjät voivat suorittaa palautukset matkustajille direktiivissä palautuksille säädetyssä 14 päivän määräajassa ja säilyttää samalla maksuvalmiutensa. Jos matkapalvelun tarjoaja peruuttaa matkapakettiin sisältyvän palvelun tai ei muuten tarjoa sitä mutta matkapakettisopimus on edelleen voimassa, matkanjärjestäjillä pitäisi olla oikeus maksun palautukseen seitsemän päivän kuluessa, jotta ne voivat tehdä matkustajille vaihtoehtoisia järjestelyjä. Lisäksi matkanjärjestäjät voisivat tarjota maksunpalautuksen vaihtoehtona kuponkeja edellyttäen, että ne noudattavat tiettyjä käyttöön otettuja takeita, jotka ovat pitkälti vuoden 2020 komission suosituksen mukaisia.

On myös mahdollista, että jäsenvaltiot säätävät mekanismeista, joilla varmistetaan palautukset matkustajille lakisääteisten vaatimusten mukaisesti esimerkiksi tapauksissa, joissa matkapaketti peruuntuu väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi ja joissa matkanjärjestäjät eivät pysty noudattamaan palautusvelvoitteitaan. Jos jäsenvaltiot ottavat käyttöön tai ylläpitävät tällaisia mekanismeja, niiden on ilmoitettava niistä komissiolle ja muiden jäsenvaltioiden keskusyhteyspisteille. Tällaiset mekanismit rahoitetaan tavallisesti yksinomaan matkanjärjestäjien rahoitusosuuksilla. Jäsenvaltiot voivat osallistua tällaisten mekanismien rahoitukseen ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa, eikä niiden käyttöönotto rajoita valtiontukea koskevien unionin säännösten soveltamista. Tämä säännös ei aiheuttaisi kustannuksia pitkällä aikavälillä. Kaiken kaikkiaan nämä toimenpiteet parantavat kuluttajansuojaa ja aiheuttavat yrityksille (pakettimatkojen järjestäjille ja palveluntarjoajille) ainoastaan hyvin vähän kustannuksia.

Jotta matkustajia voitaisiin suojella paremmin matkanjärjestäjien maksukyvyttömyydeltä, ehdotuksella pyritään vahvistamaan pakettimatkadirektiivin maksukyvyttömyyttä koskevia sääntöjä. Jäsenvaltiot päättävät jatkossakin itse, miten tehokkaan maksukyvyttömyyssuojajärjestelmän toteuttaminen parhaiten onnistuu, mutta ehdotukseen sisältyy tarkennuksia. Jäsenvaltioiden on valvottava matkanjärjestäjien maksukyvyttömyyssuojaa koskevia järjestelyjä ja seurattava maksukyvyttömyyssuojan tarjontaa markkinoilla, ja tarvittaessa ne voivat vaatia lisäsuojaa, kuten vararahastoa. Koska

²⁷Tämä toimenpide vastaisi Saksan nykyistä käytäntöä, jossa kohtuuttomia sopimusehtoja koskevan kansallisen oikeuskäytännön perusteella etumaksut on rajoitettu 20 prosenttiin varauksen tekohetkellä, ja loput on maksettava viimeistään 30 päivää ennen matkan alkua. Poikkeuksena tästä yleisestä säännöstä etumaksu voi olla yli 20 prosenttia, jos matkanjärjestäjä perustelee sen asianmukaisesti sopimuksen tekohetkellä aiheutuvien menojen vuoksi.

matkapakettidirektiivissä edellytetään jo tiettyä maksukyvyttömyyssuojan tasoa ja koska parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa ainoastaan täsmennettäisiin, miten tämä tavoite saavutetaan, tämä täsmennys ei todennäköisesti lisää kustannuksia. Ehdotuksessa selvennetään lisäksi, että maksukyvyttömyyssuojan soveltamisalaan kuuluvat maksunpalautuksen sijasta ehdotetut kupongit ja maksamattomat palautusvaatimukset. Näin ollen se voi käytännössä johtaa jonkin verran suurempiin maksukyvyttömyyssuojakustannuksiin yrityksille niissä jäsenvaltioissa, joissa kupongit ja palautusvaatimukset eivät tällä hetkellä kuulu maksukyvyttömyyssuojan soveltamisalaan. Nämä kustannusten nousut voidaan siirtää matkustajille. Toisaalta tämä toimenpide hyödyttää matkanjärjestäjiä, sillä se tekee kupongeista houkuttelevampia matkustajille. Kaiken kaikkiaan tästä johtuva kustannusten nousu on siten todennäköisesti vähäistä.

Lisäksi ehdotuksella poistetaan matkapakettidirektiivistä yksi yhdistetyn matkajärjestelyn tyyppi (a alakohtaan sisältyvä yhdistetyn matkajärjestelyn tyyppi) ja kolme tietolomaketta. Ehdotuksella muutettaisiin click-through-paketin ja yhden myyntipisteen paketin määritelmiä. Tämä tekisi säännöistä selkeämpiä ja täytäntöönpanokelpoisempia ja selkeyttäisi matkustajille annettavia tietoja, kuten monet sidosryhmät ovat pyytäneet. Samalla säilytettäisiin nykyinen kuluttajansuojan taso tai parannettaisiin sitä. Ehdotuksessa yksilöitäisiin, että viralliset matkustusvaroitukset ovat tärkeä tekijä määritettäessä, voidaanko matkapakettia toteuttaa väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, mutta tapauskohtaisen arvioinnin periaate olisi säilytettävä. Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi, että lähtö-, asuin- ja kohdemaan olosuhteet voidaan ottaa huomioon arvioitaessa matkustajien oikeutta peruuttaa matkapaketti väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi. Ehdotuksessa selkeytetään eri toimijoiden rooleja, mutta matkanjärjestäjällä säilyy oikeudellinen velvoite palauttaa ennakkomaksut. Nämä muutokset selkeyttävät sekä matkustajien että matkapakettien järjestäjien tilannetta, ja niiden pitäisi siten vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia ja kuluttajille aiheutuvaa haittaa.

Parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa kuluttajat hyötyvät siitä, että yksinkertaistetut ja selkeytetyt säännöt vähentävät mahdollisuuksia niiden kiertämiseen ja selkeyttävät matkustajien saatavilla olevia tietoja, mikä vähentää oikeusriitoja ja säästää siten kaikkien sidosryhmien aikaa, kustannuksia ja vaivaa. Näiden matkustajille koituvien etujen vastineeksi matkapakettien hintojen odotetaan nousevan hieman (eli 0,3 %), sillä matkanjärjestäjien (ja palveluntarjoajien) odotetaan siirtävän mahdolliset kustannusten nousut kuluttajille. Tämä vähäinen hinnannousu on kuitenkin vähäpätöinen verrattuna muihin tekijöihin, kuten erittäin korkeaan inflaatioon, joka on vaikuttanut useimpiin talouksiin, myös EU:n jäsenvaltioihin, kahden viime vuoden aikana. Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan ATOL-uudistusta koskevasta tutkimuksesta²⁸ ja EU:n kuluttajajärjestöiltä saadusta palautteesta^{29,30} on hiljattain saatu näyttöä siitä, että toisinaan matkustajat maksavat mieluummin huomattavasti enemmän saadakseen paremman suojan. Näin ollen parhaaksi arvioituun vaihtoehtoon sisältyvien toimenpiteiden ei odoteta vähentävän matkustajien matkapakettien kulutusta.³¹ Kaiken kaikkiaan parhaaksi arvioidun vaihtoehdon ansiosta kuluttajat ovat paremmassa asemassa kuin nykytilanteessa.

²⁸ https://consultations.caa.co.uk/corporate-communications/atol-reform-request-for-further-information/user_uploads/atol-reform-request-for-further-information--cap2496-.pdf

²⁹ BEUCin, VZV:n ja DECon vastaukset avoimen julkisen kuulemisen kysymykseen 1.

³⁰ BEUCin kannanotto, s. 11, https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/beuc-x-2021-115_package_travel_directive_beuc_s_views_on_how_to_regain_consumer_trust_in_the_tourism_sector.pdf

³¹ On kuitenkin huomattava, että kun otetaan huomioon matkailupalvelujen suuri hintajousto, jonkinlainen vaikutusta myyntiin budjettimatkailijoille ei voida täysin sulkea pois. Ks. myös liite 8.

Ympäristövaikutusten osalta voidaan todeta, että jotkin politiikkatoimet voivat johtaa pieniin matkapakettien hinnankorotuksiin. Hinnankorotukset johtavat mahdollisesti siihen, että matkapaketteja myydään vähemmän. Mikään suoraan direktiivin muutoksiin yhdistettävissä oleva hinnankorotus ei kuitenkaan todennäköisesti johda matkustamisen kokonaismäärän vähenemiseen ja siten matkailualan hiilijalanjäljen pienenemiseen, sillä kuluttajat saattavat yksinkertaisesti siirtyä käyttämään erillisiä palveluja. Ehdotettujen politiikkatoimien ei myöskään odoteta suurentavan matkustamisen hiilijalanjälkeä, joten niillä ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näin ollen ehdotus on johdonmukainen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja eurooppalaisen ilmastolain³² ympäristötavoitteiden sekä ”ei merkittävää haittaa”-periaatteen³³ kanssa.

Ehdotetuilla politiikan muutoksilla ei odoteta olevan vaikutusta oletusarvoisen digitaalisuuden periaatteeseen. Sosiaalisten vaikutusten osalta mahdolliset vaikutukset kuluttajansuojaan, kuluttajien luottamukseen ja tulonjakoon sisältyvät matkustajiin ja yrityksiin kohdistuviin taloudellisiin vaikutuksiin.

• **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Direktiivin tarkistamisesta olisi hyötyä sekä matkustajille että matkailuyrityksille. Lisäksi se aiheuttaisi yrityksille jonkin verran kustannuksia, jotka voitaisiin siirtää matkustajille. Sen odotetaan kuitenkin myös keventävän yritysten rasitusta erityisesti lainsäädännön selkeyttämisen ja yksinkertaistamisen ansiosta. Lisäksi jotkin jäsenvaltiot ovat jo hyväksyneet useita toimenpiteitä, jotka voivat johtaa maltilliseen kustannusten nousuun. Näin ollen näissä jäsenvaltioissa yrityksille ei aiheutuisi lisäkustannuksia.

Julkishallinnoille aiheutuvan rasituksen keventämisen osalta oikeudellisen selkeyden ja yksinkertaistetun sääntelykehityksen odotetaan lisäävän sääntöjen noudattamista ja tehostavan täytäntöönpanoa. Lisäksi jäsenvaltiot voivat tunnistaa parhaita käytäntöjä tarkastelemalla muita jäsenvaltioita, jotka ovat jo toteuttaneet parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa vapaaehtoisina esitetyt toimenpiteet.

Arvioinnin mukaan vuonna 2019 noin 99 prosenttia EU:n matkanjärjestäjistä oli pk-yrityksiä. Julkiseen kuulemiseen vastanneista yrityksistä 96 prosenttia oli pk-yrityksiä, joista suurin osa oli mikroyrityksiä. Koska pk-yrityksiä ja mikroyrityksiä on alalla erittäin paljon, kaikkien yritysten kustannuksiin kohdistuvat vähäiset vaikutukset kuvastavat myös pk-yritysten ja mikroyritysten tilannetta. Pk-yritykset ja mikroyritykset hyötyvät tietyistä toimenpiteistä, esimerkiksi uudesta yritysten välisestä maksunpalautusoikeudesta ja mahdollisuudesta tarjota matkustajille palautusten sijasta kuponkeja samaan tapaan kuin suuret yritykset. Sen vuoksi ei olisi perusteltua vapauttaa mikroyrityksiä toimenpiteiden soveltamisesta tai ehdottaa siirtymäkausia. Komissio on ottanut huomioon mikroyritysten näkemykset ja erityispiirteet suunnitellessaan direktiivin tarkistukseen sisältyviä toimenpiteitä.

Verkkokanavien käyttö matkapakettisopimusten tekemiseen on lisääntynyt viime vuosina. Tämä suuntaus otettiin huomioon jo edellisessä matkapakettidirektiivin tarkistuksessa vuonna 2015. Vaikka tietyillä säännöksillä, esimerkiksi yhdistettyjä matkajärjestelyjä koskevilla

³² Asetus (EU) 2021/1119.

³³ ”Ei merkittävää haittaa”-periaatteella tarkoitetaan sitä, että ei tueta eikä harjoiteta taloudellista toimintaa, joka aiheuttaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa tapauksen mukaan mille tahansa ympäristötavoitteista.

säännöksillä ja niiden mahdollisilla muutoksilla, voi olla merkitystä verkkomyynnin kannalta, arvioituilla politiikkatoimilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta digitalisaatioon. Näin ollen direktiiviin ehdotetulla tarkistuksella ei odoteta olevan vaikutusta oletusarvoisen digitaalisuuden periaatteen soveltamiseen.

- **Perusoikeudet**

Euroopan unionin perusoikeuskirjalla suojellaan monenlaisia kuluttajaoikeuteen ja sisämarkkinoihin liittyviä oikeuksia.

Ehdotetulla direktiivillä ei ole kielteisiä vaikutuksia eikä se rajoita perusoikeuksia. Matkapakettilaan toimivien sisämarkkinoiden parantamisen myönteiset vaikutukset mahdollistavat todennäköisesti sen, että useammat EU:n kansalaiset voivat käyttää oikeuksiaan selkeämmin ehdoin. Lisäksi tarkistetun matkapakettidirektiivin odotetaan helpottavan kansalaisten vapaata liikkumista sekä EU:ssa että sen ulkopuolella yksinkertaistamalla ja selkeyttämällä matkapakettipalveluihin liittyvää lainsäädäntöä ja vahvistamalla matkustajien oikeuksia, jotka liittyvät palautuksiin matkanjärjestäjän maksukyvyttömyystilanteessa tai joissakin poikkeuksellisissa kriisitilanteissa. Ehdotetuilla yksinkertaistuksilla ja matkustajille suunnatun tiedottamisen parantamisella odotetaan olevan myönteisiä vaikutuksia myös vammaisille henkilöille.

Vaikka ehdotettu tarkistus saattaa lisätä joidenkin yritysten liiketoimikustannuksia, se myös vähentää joitakin kustannuksia, sillä tarkistus tuo mukanaan yksinkertaistamista ja paremman oikeusvarmuuden. Lisäharmonisoinnin odotetaan tasoittavan toimintaedellytyksiä ja siten helpottavan rajatylittävän kaupan ja/tai palvelujen kehittämistä EU:n sisällä matkapakettien osalta.

Kaiken kaikkiaan ehdotettuun direktiiviin sisältyvien politiikkatoimien yhdistelmällä pyritään löytämään tasapaino kuluttajien oikeuksien ja matkapakettilaalla liiketoiminnan harjoittamista koskevan oikeuden välillä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotus ei edellytä lisämäärärahojen myöntämistä Euroopan unionin talousarviosta.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään 18 kuukauden kuluessa sen voimaantulosta ja annettava komissiolle Themis-järjestelmän kautta tiedoksi toimenpiteet, joilla direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komissio on valmis antamaan jäsenvaltioille teknistä tukea direktiivin täytäntöönpanossa.

Komissio tarkastelee direktiivin täytäntöönpanoa viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja ehdottaa tarvittaessa lainsäädäntömuutoksia. Se seuraa edistymistä aloitteen tavoitteiden saavuttamisessa seuraamalla useita keskeisiä indikaattoreita (jotka luetellaan vaikutustenarvioinnissa). Seurantakehystä mukautetaan lopullisten oikeudellisten ja täytäntöönpanoa koskevien vaatimusten mukaisesti.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Tämän ehdotuksen 1 artiklalla muutetaan direktiiviä (EU) 2015/2302 seuraavasti.

Direktiivin 3 artiklan 2 kohta (matkapaketti): Matkapaketin määritelmää mukautetaan sen huomioon ottamiseksi, että kun palveluja ostetaan eri elinkeinonharjoittajilta käyttäen toisiinsa kytkettyjä verkkovarausmenettelyjä, niitä pidetään matkapakettina, jos matkustajan henkilötiedot siirretään yhdeltä elinkeinonharjoittajalta toiselle elinkeinonharjoittajalle. Samaa matkaa tai lomaa varten samassa myyntipisteessä lyhyen ajan kuluessa tehtyjä erityyppisten matkapalvelujen varauksia pidetään matkapaketteina samalla tavalla kuin samaa matkaa tai lomaa varten samassa myyntipisteessä tehtyjä erityyppisten matkapalvelujen varauksia, kun palvelut valitaan ennen kuin matkustaja tekee ensimmäisen sopimuksen. Näin vältetään matkapaketin ja 3 artiklan 5 kohdan a alakohdassa määritellyn yhdistetyn matkajärjestelyn määritelmien nykyinen päällekkäisyys. Näin ollen 3 artiklan 5 kohdan a alakohta poistetaan. Tarkistetussa direktiivissä selvennetään myös, että yhden tai useamman kuljetukseen, majoitukseen tai autonvuokraukseen liittyvän palvelutyypin yhdistäminen yhteen tai useampaan muuhun matkailupalveluun, jonka osuus on enintään 25 prosenttia yhdistelmän arvosta, jota ei mainosteta yhdistelmän olennaisena piirteenä ja joka ei ole yhdistelmän olennainen piirre, ei ole matkapaketti. Viittaus 25 prosenttiin on peräisin nykyisen direktiivin johdanto-osan 18 kappaleesta, ja se korvaa sanamuodon ”merkittävä osa”.

Direktiivin 3 artiklan 5 kohta (yhdistetty matkajärjestely): Käsitteen määritelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään.

Direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa muutetaan sen täsmentämiseksi, että tiedot matkustajan oikeudesta purkaa matkapakettisopimus väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi tehdään pakollisiksi sen lisäksi, että matkustajalle on ilmoitettava hänellä olevan oikeus peruuttaa sopimus peruutusmaksua vastaan.

Direktiivin uusi 5 a artikla (maksut): Lisätään uusi maksuja koskeva artikla. Artiklassa säädetään, että etumaksut voivat lähtökohtaisesti olla enintään 25 prosenttia matkapaketin hinnasta ja että jäljelle jäävää maksua ei voida vaatia aikaisemmin kuin 28 päivää ennen matkan alkamista. Suurempia etumaksuja voidaan kuitenkin vaatia, jos se on tarpeen paketin järjestämisen ja toteuttamisen varmistamiseksi. Uutta 5 a artiklaa ei sovelleta alle 28 päivää ennen matkan alkamista varattuihin matkapaketteihin eikä matkapakettilahjakortteihin.

Direktiivin 7 artiklan 2 kohta (matkapakettisopimuksen sisältö ja ennen matkan alkamista toimitettavat asiakirjat): Sopimuksessa on nyt mainittava, että matkanjärjestäjä on vastuussa maksunpalautuksista ja että matkustajat voivat ottaa yhteyttä matkanjärjestäjään matkanvälittäjän välityksellä lainsäädännön mukaisesti. Lisäksi kohdassa säädetään, että direktiivin liitteessä I esitetty asiaa koskeva tietolomake olisi liitettävä matkapakettisopimukseen, jotta se on helposti matkustajien saatavilla sopimusta edeltävän vaiheen jälkeen.

Direktiivin 12 artiklan 2 kohta (matkapakettisopimuksen purkaminen ja peruuttamisoikeus ennen matkan alkamista): Sopimuksen purkamista väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi koskevan kohdan uusi sanamuoto sisältää selvennyksiä tähän purkamisoikeuteen. Uudella sanamuodolla selvennetään, että tämä oikeus koskee väistämättömiä ja poikkeuksellisia olosuhteita matkakohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä tai matkakohteeseen suuntautuvaan matkan aikana mutta myös asuin- tai lähtöpaikassa kaikissa tapauksissa, jotka vaikuttavat merkittävästi matkapaketin toteuttamiseen. Uudessa sanamuodossa selvennetään myös, että sopimus voidaan purkaa, jos

voidaan kohtuudella olettaa, että väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet vaikuttavat merkittävästi matkapakettisopimuksen täyttämiseen.

Direktiivin 12 artiklan uusi 3 a kohta: Lisätään uusi kohta selventämään, että viranomaisten antamat viralliset matkustusvaroitukset tai vakavat rajoitukset, jotka koskevat matkakohdetta tai sieltä palaamista, ovat tärkeitä tekijöitä arvioitaessa, onko väistämättömiä ja poikkeuksellisia olosuhteita ilmennyt ja vaikuttavatko ne merkittävästi matkapaketin toteuttamiseen.

Direktiivin 12 artiklan 4 kohta: Tätä kohtaa muutetaan sen selventämiseksi, että matkanjärjestäjä on velvollinen palauttamaan maksut matkustajalle, jos sopimus puretaan 12 artiklan 2 tai 3 kohdan nojalla, riippumatta siitä, pyytääkö matkustaja sitä erikseen. Lisäksi uudessa alakohdassa säädetään, että jos jäsenvaltiot ottavat käyttöön tai ylläpitävät mekanismeja, joiden tarkoituksena on varmistaa, että matkustajille maksetaan palautukset 12 artiklan 4 kohdan mukaisesti, niiden on ilmoitettava komissiolle ja muiden jäsenvaltioiden keskusyhteyspisteille asiaa koskevista säännöksistä. Tällaisten mekanismien osarahoitus jäsenvaltioilta on mahdollista ainoastaan poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, ja sen edellytyksenä on unionin valtioneuvoston mukainen hyväksyntä.

Direktiivin uusi 12 a artikla (kupongit): Lisätään uusi kuponkeja koskeva artikla. Artiklassa täsmennetään, että kun sopimus puretaan, matkanjärjestäjät voivat antaa matkustajille kuponkeja käteispalautuksen sijasta, mutta ennen kupongin vastaanottamista matkustajalle on ilmoitettava, että hänen ei ole pakko ottaa kuponkia vastaan. Tällaisten kuponkien olisi oltava voimassa 12 kuukautta, ja niiden voimassaoloaikaa voidaan jatkaa kerran molempien osapuolten suostumuksella. Niiden arvon on oltava vähintään yhtä suuri kuin palautuksen määrän. Kuponkeja on pystyttävä siirtämään, ja niihin on sovellettava maksukyvyttömyyssuojaa.

Ehdotetulla 17 artiklan uudella tekstillä pyritään tehostamaan ja yhdenmukaistamaan maksukyvyttömyyssuojaa EU:ssa lisäämällä joitakin selvennyksiä ja täsmennyksiä, joista osa pohjautuu direktiivin (EU) 2015/2302 johdanto-osan kappaleisiin. Joitakin 17 artiklan kohtia ei muuteta.

Direktiivin 17 artiklan 1 kohta (maksukyvyttömyyssuojan tehokkuus ja laajuus): Direktiivin 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa selvennetään, että maksukyvyttömyyssuojan soveltamisalaan kuuluvat myös palautusvaatimukset ja kupongit.

Direktiivin 17 artiklan 2 kohtaa muutetaan siten, että siinä otetaan huomioon, että vakuuden olisi oltava riittävä kattamaan maksunpalautus- ja paluukuljetuskustannukset tapauksissa, joissa maksukyvyttömyys tapahtuu ajankohtana, jolloin matkanjärjestäjällä on hallussaan tilikauden suurimmat maksumäärät, ja että vakuudessa olisi otettava huomioon myydyissä matkapaketeissa ja tarvittavissa paluukuljetuksissa tapahtuvat muutokset ennakoituun määrään verrattuna.

Direktiivin 17 artiklan 3 kohta: Kohdassa täsmennetään, että jäsenvaltiot valvovat matkanjärjestäjien maksukyvyttömyyssuojaa koskevia järjestelyjä, seuraavat maksukyvyttömyyssuojan tarjontaa markkinoilla ja voivat vaatia lisäsuojaa, kuten vararahastoa. Tällaisten vaatimusten osarahoitus jäsenvaltioilta on mahdollista ainoastaan poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, ja sen edellytyksenä on unionin valtioneuvoston mukainen hyväksyntä.

Direktiivin 17 artiklan 6 kohta: Kohdan uusi sanamuoto sisältää yleisen kriteerin ”ilman aiheutonta viivytystä” lisäksi tarkemman määräajan maksunpalautuksille tapauksissa, joissa matkapaketti on peruutettu maksukyvyttömyyden vuoksi. Tämä määräaika on kolme kuukautta sen jälkeen, kun matkustaja on toimittanut pyynnön tarkasteluun tarvittavat asiakirjat.

Direktiivin 17 artiklan 7 kohta: Lisätään uusi direktiivin (EU) 2015/2302 johdanto-osan 41 kappaleen sanamuotoa kuvastava 6 kohta, jonka nojalla jäsenvaltiot voivat velvoittaa matkanvälittäjät hankkimaan maksukyvyttömyyssuojan, jos se on perusteltua matkustajille aiheutuvan riskin vuoksi.

Direktiivin 18 artiklan 2 kohta (maksukyvyttömyyssuojan vastavuoroinen tunnustaminen ja hallinnollinen yhteistyö): Tätä kohtaa muutetaan sen selventämiseksi, että jäsenvaltioiden keskusyhteyspisteiden olisi myös vaihdettava tietoja maksukyvyttömyyssuojasta ja siihen liittyvistä kysymyksistä, mukaan lukien purettuja matkapakettisopimuksia koskevat maksunpalautukset.

Direktiivin 19 artikla (maksukyvyttömyyssuoja ja yhdistettyjä matkajärjestelyjä koskevat tiedotusvaatimukset): Tätä artiklaa muutetaan siten, että siinä otetaan huomioon yhdistettyjen matkajärjestelyjen yksinkertaistettu käsite.

Direktiivin 22 artikla (matkanjärjestäjien oikeus hyvityksiin ja palautuksiin palveluntarjoajilta): Lisätään uusi kohta, jossa täsmennetään, että jos palveluntarjoajat peruuttavat matkapakettiin kuuluvan palvelun tai eivät tarjoa sitä, niillä on velvollisuus palauttaa matkanjärjestäjälle kyseisestä palvelusta saadut maksut seitsemän päivän kuluessa.

Korvataan *direktiivin (EU) 2015/2302 liite I*, jotta matkustajille annetaan selkeämpää tietoa heidän oikeuksistaan.

Korvataan *direktiivin (EU) 2015/2302 liite II*, jotta voidaan ottaa huomioon yhdistettyjen matkajärjestelyjen käsitteen yksinkertaistaminen ja parantaa tämän käsitteen täytäntöönpanoa.

Ehdotuksen 2 artiklassa säädetään, että komission on annettava viiden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus direktiivin soveltamisesta ottaen huomioon sen vaikutukset pk-yrityksiin. Ehdotuksen 3 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on saatettava muutosdirektiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään 18 kuukauden kuluessa sen voimaantulosta. Muutosdirektiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun se on julkaistu virallisessa lehdessä. Jäsenvaltioiden olisi aloitettava direktiivin soveltaminen kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun se on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**direktiivin (EU) 2015/2302 muuttamisesta matkustajien suojelun tehostamiseksi sekä
direktiivin tiettyjen näkökohtien yksinkertaistamiseksi ja selventämiseksi**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka
ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen
114 artiklan,
ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,
sen jälkeen kun säädösehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,
ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,
ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,
noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,
sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2302³ uudenaikaistettiin matkapaketteja koskevaa oikeudellista kehystä markkinoiden ja teknologian kehityksen perusteella. Direktiivillä pyrittiin kattamaan syntyneet uudet matkapalvelujen varaustavat, mukaan lukien räätälöidyt matkapalvelujen yhdistelmät, jotka eivät kuuluneet neuvoston direktiivin 90/314/ETY⁴ soveltamisalaan tai jotka olivat oikeudellisesti harmaalla alueella, ja vahvistamaan matkustajien oikeuksia eri tavoin. Samalla pyrittiin varmistamaan tasapuolisempi kilpailu matkapakettimarkkinoilla toimivien erityyppisten matkailuyritysten välillä.
- (2) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi direktiivissä (EU) 2015/2302 laajennettiin ”matkapaketin” käsitteen määritelmää direktiiviin 90/314/ETY verrattuna. Direktiivissä (EU) 2015/2302 täsmennettiin matkustajien olemassa olleita oikeuksia ja otettiin käyttöön uusia oikeuksia, kuten matkustajien oikeus purkaa

¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

² EUVL C [...], [...], s. [...].

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2302, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 1).

⁴ Neuvoston direktiivi 90/314/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1990, matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatoista (EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59).

matkapakettisopimus ilman peruutusmaksua tietyin edellytyksin väistämättömissä ja poikkeuksellisissa olosuhteissa. Lisäksi direktiivillä (EU) 2015/2302 otettiin käyttöön uusi ”yhdistetyn matkajärjestelyn” käsite, joka kattaa yhdessä myyntipisteessä tehdyt varaukset ja eri myyntipisteissä tehdyt varaukset, joiden tekemistä elinkeinonharjoittaja ”helpottaa kohdennetusti”. Yhdistettyjä matkajärjestelyjä kohdellaan pitkälti kuten itsenäisiä palveluja, mutta yhdistettyjä matkajärjestelyjä helpottavan elinkeinonharjoittajan saamat maksut on suojattava kyseisen elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömyyden varalta. Direktiivillä (EU) 2015/2302 pyrittiin varmistamaan avoimuus velvoittamalla elinkeinonharjoittajat tiedottamaan matkustajille heille tarjotun matkatuotteen luonteesta ja siihen liittyvistä oikeuksista kyseisen direktiivin liitteissä I ja II olevien vakiomuotoisten tietolomakkeiden avulla.

- (3) Vaikka direktiivi (EU) 2015/2302 on yleisesti ottaen toiminut hyvin, sen soveltamisen alettua 1 päivänä heinäkuuta 2018 on ilmennyt useita haasteita. Covid-19-pandemia ja siihen liittyvät valtionhallinnon toimenpiteet vaikuttivat merkittävästi sekä matkailualaan että matkustajiin, paljastivat tiettyjä heikkouksia vallitsevissa liiketoimintamalleissa ja osoittivat, että direktiivin tiettyjä säännöksiä voitaisiin selkeyttää.
- (4) Sen vuoksi on tarpeen korjata nykyisissä säännöissä havaitut puutteet sekä selventää ja yksinkertaistaa tiettyjä käsitteitä ja säännöksiä ja tehostaa näin direktiivin (EU) 2015/2302 tehokkuutta matkustajien ja matkailuyritysten eduksi, sillä yritysten joukossa on suuri määrä mikroyrityksiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä.
- (5) Vaikka ”matkapaketin” määritelmän katsotaan kaiken kaikkiaan olleen tehokas, yhdistettyjen matkajärjestelyjen määritelmää ja niitä koskevia sääntöjä sekä niiden erottamista matkapaketeista olisi selkeytettävä ja yksinkertaistettava. ”Matkapaketin” ja ”yhdistetyn matkajärjestelyn” määritelmien ja käsitteiden selventämisen ja yksinkertaistamisen pitäisi lisätä oikeusvarmuutta kaikille osapuolille, tehostaa matkustajien suojelua ja varmistaa elinkeinonharjoittajien tasapuoliset toimintaedellytykset. Samalla olisi vähennettävä niiden tietolomakkeiden määrää, joita elinkeinonharjoittajien on käytettävä tiedottaessaan matkustajille heidän oikeuksistaan.
- (6) ”Matkapaketin” määritelmän lähtökohtana olisi edelleen oltava periaate, jonka mukaan samaa matkaa tai lomaa varten varattujen eri matkapalvelujen välillä on tiivis yhteys. Sen varmistamiseksi, että ”matkapaketin” ja ”yhdistetyn matkajärjestelyn” määritelmät eivät ole päällekkäisiä ja että matkapakettien ja yhdistettyjen matkajärjestelyjen erottaminen toisistaan ei ole vaikeaa, samalle matkalle tai lomalle samassa myyntipisteessä tehdyt erityyppisten matkapalvelujen varaukset, joissa matkapalvelut on valittu ennen kuin matkustaja tekee ensimmäisen sopimuksen, olisi katsottava matkapaketeiksi samalla tavalla kuin matkapalvelut, jotka on varattu samassa myyntipisteessä lyhyen ajanjakson kuluessa. Molemmissa tapauksissa matkapalvelujen varaukset liittyvät läheisesti toisiinsa. Sen vuoksi ”matkapaketin” määritelmän olisi katettava molemmat tilanteet, kun taas varaukset, jotka on tehty yhden myyntipisteeseen tehdyn käynnin tai yhteydenoton aikana, olisi poistettava yhdistetyn matkajärjestelyn määritelmästä.
- (7) Lyhyen ajan kuluessa yhdessä myyntipisteessä tehtyjen varausten osalta on aiheellista korvata melko epämääräinen yhden käynnin tai yhteydenoton kriteeri. Sen vuoksi kolmen tunnin sisällä tehtyjä erityyppisten matkapalvelujen varauksia samaa matkaa tai lomaa varten olisi aina pidettävä matkapaketteina. Samaa olisi sovellettava, kun elinkeinonharjoittaja ennen ensimmäisen varauksen tekemistä kehottaa matkustajaa varaamaan lisäpalveluja samalle matkalle tai lomalle ensimmäisen varauksen

tekemisen jälkeen ja kun myöhemmät varaukset tehdään 24 tunnin kuluessa ensimmäisen sopimuksen tekemisestä.

- (8) Direktiivin (EU) 2015/2302 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan v alakohdassa oleva toisiinsa kytkettyjen verkkovarausmenettelyjen kautta muodostetun matkapaketin määritelmä, jossa edellytetään, että matkustajan nimi, maksutiedot ja sähköpostiosoite toimitetaan yhdeltä elinkeinonharjoittajalta toiselle elinkeinonharjoittajalle, on osoittautunut liian suppeaksi. Sen vuoksi on aiheellista pitää ”pakettivarauksina” erityyppisten matkapalvelujen varauksia samaa matkaa tai lomaa varten, kun elinkeinonharjoittaja, joka on ensimmäisen sopimuksen osapuoli, siirtää toisen tai myöhemmän sopimuksen osapuolena olevalle elinkeinonharjoittajalle vaihtoehtoisesti matkustajan nimen, maksutiedot, sähköpostiosoitteen tai muita matkustajan henkilötietoja. Tällainen henkilötietojen siirto osoittaa, että varausten tai sopimusten välillä on läheinen yhteys, joten toista varausta koskeva 24 tunnin kriteeri ei ole välttämätön ja se olisi poistettava.
- (9) ”Yhdistetyn matkajärjestelyn” määritelmän olisi katettava tilanteet, joissa elinkeinonharjoittaja, joka on ensimmäisen sopimuksen osapuoli ja joka vastaanottaa maksuja matkustajalta tai hänen puolestaan, kehottaa matkustajaa varaamaan samalle matkalle tai lomalle muita matkapalveluja. Tässä yhteydessä elinkeinonharjoittajan, joka on ensimmäisen sopimuksen osapuoli, olisi hankittava maksukyvyttömyyssuoja. Sen varmistamiseksi, että matkustajat hyötyvät täysimittaisesti maksukyvyttömyyssuojaa koskevista säännöistä ja että elinkeinonharjoittajat tietävät, että niihin sovelletaan tätä velvoitetta, on lisäksi aiheellista, että yhdistettyjä matkajärjestelyjä koskeissa tietolomakkeissa suositellaan matkustajille, että he tallentavat kehotuksen ja lisävarauksen esimerkiksi kuvakaappausten avulla ja ilmoittavat elinkeinonharjoittajalle, jonka kanssa ensimmäinen sopimus on tehty, että samaa matkaa tai lomaa varten on tehty sopimus erityyppisestä lisämatkapalvelusta 24 tunnin kuluessa elinkeinonharjoittajalta saadusta kehotuksesta. Elinkeinonharjoittaja olisi velvoitettava asettamaan matkustajien saataville toiminto, kuten sähköpostiosoite tai verkkosivusto, jota käyttäen matkustajat voivat rekisteröidä tällaiset tiedot ja vahvistavat tällaisten tietojen vastaanottamisen.
- (10) Kun on kyse matkapaketeista, joissa esimerkiksi majoitus yhdistetään muihin matkailupalveluihin mutta jotka eivät sisällä matkustajien kuljetusta, 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun matkailupalveluun sovellettava yhdistelmän arvoa koskeva yleinen ”merkittävän osan” kriteeri olisi oikeusvarmuuden lisäämiseksi korvattava tarkemmalla vähintään 25 prosentin kriteerillä.
- (11) Kuten erityisesti covid-19-pandemian aikana on käynyt ilmi, vallitseva ennakkomaksuja koskeva liiketoimintakäytäntö, matkapakettien järjestäjille palveluntarjoajien peruuttamien tai suorittamatta jättäneiden palvelujen osalta maksettavia palautuksia koskevien yritysten välisten sääntöjen puuttuminen, kuponkeja koskevien sääntöjen puuttuminen sekä epävarmuus siitä, kuuluvatko peruuntuneita matkapaketteja koskevat palautusvaatimukset ja kupongit maksukyvyttömyyssuojan soveltamisalaan, voivat aiheuttaa vaikeuksia matkustajille tehtäviin palautuksiin liittyvissä asioissa erityisesti silloin, kun väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet johtavat lukuisiin peruutuksiin ja vaikuttavat moniin matkakohteisiin. Sen vuoksi olisi säädettävä, että matkustajien maksut suojataan tehokkaasti kaikkina aikoina, myös kriisitilanteissa. Lisäksi olisi varmistettava, että kansalliset maksukyvyttömyyssuojajärjestelmät ovat kestäviä ja tarjoavat yhdenmukaisemman suojan.

- (12) Ennakkomaksujen vaatimista koskevaan liiketoimintakäytäntöön liittyy tiettyjä riskejä, erityisesti tilanteissa, joissa matkanjärjestäjät joutuvat palauttamaan matkustajille huomattavia määriä peruuntuneista matkoista lyhyen ajan kuluessa. Sen vuoksi olisi säädettävä, että etumaksut eli maksut, joita pyydetään matkustajilta varauksen tekohetkellä tai pian sen jälkeen, eivät saisi ylittää 25:tä prosenttia matkapaketin kokonaishinnasta ja että matkanjärjestäjiä tai tapauksen mukaan matkanvälittäjiä olisi estettävä pyytämästä loppusumman maksamista aikaisemmin kuin 28 päivää ennen matkan alkamista. Toisaalta matkanjärjestäjien ja tapauksen mukaan matkanvälittäjien olisi voitava vaatia suurempia etumaksuja, jos se on tarpeen matkapaketin järjestämisen ja asianmukaisen toteutuksen varmistamiseksi. Matkanjärjestäjien vaatimien etumaksujen suuruus voi olla perusteltua palveluntarjoajille suoritettavien ennakkomaksujen vuoksi, myös silloin kun ne kuuluvat samaan yritysryhmään kuin matkanjärjestäjä, tai siksi, että matkanjärjestäjän on katettava matkan järjestämiseen ja toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset varauksen tekohetkellä tai pian sen jälkeen. Tähän voivat tapauksen mukaan sisältyä matkanvälittäjien pyytämät palkkiot.
- (13) Etumaksujen tason ei pitäisi edellyttää eri laskelmia jokaiselle matkapaketille, vaan se voidaan vahvistaa sellaisten pakettien ryhmille, joilla on samanlaiset ominaisuudet etumaksun tarpeellisuuden suhteen. Matkanjärjestäjillä ja tapauksen mukaan matkanvälittäjillä olisi edelleen oltava velvollisuus ilmoittaa matkustajille pyytämistään etumaksuista ennen sopimuksen tekemistä.
- (14) Koska ennakkomaksujen rajoittaminen ei sovi yhteen direktiivin (EU) 2015/2302 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettujen matkapakettilahjakorttien määritelmän ja vähemmän kuin 28 päivää ennen matkan alkamista varattujen matkapakettien kanssa, nämä kaksi matkapakettityyppiä olisi vapautettava tällä direktiivillä käyttöön otetusta ennakkomaksuja koskevasta rajoituksesta.
- (15) Jos matkapakettiin sisältyvä matkapalvelu peruutetaan tai sitä ei suoriteta ja jos kyseiselle palveluntarjoajalle on suoritettu ennakkomaksuja, matkanjärjestäjillä olisi oltava oikeus saada suoritettut maksut takaisin palveluntarjoajilta seitsemän päivän kuluessa. Tämän palautusoikeuden pitäisi antaa matkanjärjestäjille mahdollisuus noudattaa velvollisuuttaan palauttaa suoritettut maksut matkustajille 14 päivän kuluessa tapauksissa, joissa myös matkapakettisopimus puretaan kokonaisuudessaan. Jos matkapalvelun tarjoaja peruuttaa matkapakettiin sisältyvän palvelun tai ei tarjoa sitä mutta matkapakettisopimus on edelleen voimassa, matkanjärjestäjillä pitäisi olla oikeus maksun palautukseen seitsemän päivän kuluessa, jotta ne voivat tehdä vaihtoehtoisia järjestelyjä.
- (16) Tietyissä tilanteissa matkustajille annettavat vapaaehtoiset kupongit voivat olla hyödyllinen vaihtoehto maksujen palautuksille. Kupongit voivat antaa matkanjärjestäjille joustovaraa erityisesti silloin, kun niiden on tehtävä useita palautuksia lyhyen ajan kuluessa. Kupongit voivat olla hyväksyttäviä myös matkustajille, jotka eivät tarvitse välitöntä maksunpalautusta, kunhan niihin sisältyy tiettyjä oikeudellisia takeita. Sen vuoksi olisi vahvistettava selkeät kuponkeja koskevat säännöt, joissa säädetään tällaisista takeista. Näihin takeisiin olisi sisällyttävä avoimuus kuponkien vapaaehtoisuudesta ja keskeisistä ominaisuuksista sekä matkustajien oikeuksista kuponkien osalta, esimerkiksi siitä, että matkustajat ovat suojattuja matkanjärjestäjän maksukyvyttömyydeltä ja että matkustajilla on oikeus

automaattiseen maksunpalautukseen, jos kuponkia ei lunasteta sen voimassaoloaikana. Matkanjärjestäjät voivat lisätä kuponkien houkuttelevuutta esimerkiksi tekemällä kupongista arvokkaamman verrattuna matkustajan palautusoikeuteen. Tällaisissa tapauksissa maksukyvyttömyyssuoja olisi rajoitettava matkustajalta saatujen maksujen määrään.

- (17) On mahdollista, että jäsenvaltiot säätävät mekanismeista, joilla varmistetaan maksunpalautukset matkustajille lakisääteisten vaatimusten mukaisesti tapauksissa, joissa matkapaketti peruuntuu väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi ja joissa matkanjärjestäjät eivät pysty noudattamaan maksunpalautusvelvoitteitaan. Avoimuuden lisäämiseksi sellaiset jäsenvaltiot, jotka ottavat käyttöön tai ylläpitävät tällaisia mekanismeja, olisi velvoitettava ilmoittamaan niistä komissiolle ja muiden jäsenvaltioiden keskusyhteyspisteille. Tällaiset mekanismit rahoitetaan tavallisesti yksinomaan matkanjärjestäjien rahoitusosuuksilla. Jäsenvaltiot voivat osallistua tällaisten mekanismien rahoitukseen ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa, eikä niiden käyttöönotto rajoita valtiontukea koskevien unionin säännösten soveltamista.
- (18) Sellaisten mahdollisten tilanteiden moninaisuus, jotka voivat johtaa matkapakettisopimuksen purkamiseen pakettimatkan toteuttamiseen merkittävästi vaikuttavien väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, edellyttää tapauskohtaista arviointia esimerkiksi tällaisten olosuhteiden luonteen ja laajuuden perusteella. Olisi selvennettävä, että sopimuksen purkaminen on mahdollista, jos voidaan kohtuudella olettaa, että väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet vaikuttavat merkittävästi sopimuksen täyttämiseen.
- (19) Covid-19-pandemian aikana ilmeni erilaisia tulkintoja ”väistämättömistä ja poikkeuksellisista olosuhteista” johtuvia peruutuksia koskevista oikeuksista, myös matkustusvaroitusten merkityksestä. Sen vuoksi on aiheellista täsmentää, että matkustajan asuin- tai lähtöjäsenvaltion tai kohdemaan viranomaisten antamat matkakohdetta koskevat viralliset matkustusvaroitukset ovat tärkeitä tekijöitä arvioitaessa sopimuksen purkamisen oikeutusta. Olisi myös selvennettävä, että myös matkakohteessa tai matkalta tai lomalta paluun jälkeen sovellettavat vakavat rajoitukset, kuten huomattavan pitkää karanteenia koskevat vaatimukset, ovat merkityksellisiä arvioitaessa matkapakettisopimuksen purkamisen oikeutusta.
- (20) Lisäksi olisi selvennettävä, että 14 päivän palautusaikaa, joka alkaa sopimuksen purkamisesta, sovelletaan riippumatta siitä, pyytääkö matkustaja erikseen maksujen palautusta.
- (21) Matkustajien tehokkaan ja yhdenmukaisen suojan ja matkanjärjestäjien tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi olisi säädettävä, että matkanjärjestäjien maksukyvyttömyyssuoja kattaa matkanjärjestäjän maksukyvyttömyystilanteessa kaikki maksut, jotka matkustaja on suorittanut tai jotka on suoritettu hänen puolestaan, mukaan luettuina tapaukset, joissa matkapakettia ei toteuteta kokonaan tai osittain matkanjärjestäjän maksukyvyttömyyden vuoksi, ja tapaukset, joissa matkustajalla on ollut oikeus maksujen palautukseen tai joissa hän on saanut kupongin matkanjärjestäjältä ennen sen maksukyvyttömyyttä.
- (22) Jotta voidaan varmistaa matkustajien maksukyvyttömyyssuojan tehokkuus kaikkina aikoina, olisi säädettävä, että vakuus riittää kattamaan maksunpalautus- ja paluukuljetuskustannukset tapauksissa, joissa maksukyvyttömyys tapahtuu ajankohtana, jolloin matkanjärjestäjällä on hallussaan suurimmat maksumäärät. Mahdolliset näihin määriin tehtävät korotukset, jotka johtuvat tietyn ajanjakson aikana

myytyjen matkapakettien suuremmaksi ennakoidusta määrästä, olisi otettava huomioon. Olisi selvennettävä, että jäsenvaltioiden olisi valvottava matkanjärjestäjien maksukyvyttömyyssuojaa ja seurattava maksukyvyttömyyssuojan tarjontaa markkinoilla. Tarvittaessa jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia lisäsuojaa, kuten vararahastoa. Tämä voi olla tärkeää esimerkiksi silloin, kun vakuutukset eivät tarjoa riittävää suojan tasoa. Tällaiset vararahastot olisi tavallisesti rahoitettava yksinomaan matkanjärjestäjien rahoitusosuuksilla. Olisi selvennettävä, että jäsenvaltiot voivat osallistua tällaisten toimenpiteiden rahoitukseen ainoastaan poikkeustapauksissa, ja toistettava, että nämä säännökset eivät rajoita valtiontukea koskevien unionin säännösten soveltamista siltä osin kuin kyseisiin toimenpiteisiin sisältyy valtiontukea.

- (23) Matkanjärjestäjän maksukyvyttömyystilanteessa tapahtuvien maksujen palautusten osalta olisi täsmennettävä, että palautusten määräaika on kolme kuukautta sen jälkeen, kun matkustaja on toimittanut pyynnön tarkastelua varten tarvittavat asiakirjat. On myös aiheellista säätää, että jäsenvaltiot voivat vaatia matkanjärjestäjien lisäksi myös matkanvälittäjiä hankkimaan maksukyvyttömyyssuojan.
- (24) Olisi selvennettävä, että keskusyhteyspisteet ovat vastuussa maksukyvyttömyyssuojaa ja siihen liittyviä kysymyksiä koskevasta tietojenvaihdosta, mukaan luettuina mekanismit, joilla varmistetaan määräajoissa tapahtuvat palautukset puretuista matkapakettisopimuksista.
- (25) On tärkeää, että matkustajille tiedotetaan asianmukaisesti heidän oikeuksistaan, että he pystyvät ymmärtämään heille annetut tiedot ja että he saavat tietoa tarvittaessa. Sen vuoksi olisi tehtävä tiettyjä muutoksia, jotka koskevat ennen sopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskevia vaatimuksia, matkapakettisopimuksen sisältöä ja direktiivin (EU) 2015/2302 liitteissä I ja II vahvistettuja vakiomuotoisia tietolomakkeita. Esimerkiksi liitteessä I olevissa vakiomuotoisissa tietolomakkeissa olisi täsmennettävä peruuntuneiden pakettien maksujen palautuksista vastaava elinkeinonharjoittaja. Oikeus purkaa matkapakettisopimus maksutta väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi olisi esitettävä samassa yhteydessä kuin mahdollisuus peruuttaa matkapaketti peruutusmaksusta. Lisäksi matkanjärjestäjät olisi velvoitettava lisäämään vakiomuotoinen tietolomake sopimukseen siten, että se on matkustajien saatavilla sopimuksen tekemisen jälkeen, samoin kuin asianomaisten elinkeinonharjoittajien yhteystiedot.
- (26) Sen vuoksi direktiiviä (EU) 2015/2302 olisi muutettava.
- (27) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen matkapakettien osalta sekä kuluttajansuojan korkean ja mahdollisimman yhtenäisen tason saavuttaminen tällä alalla, vaan se voidaan laajuutensa ja vaikutustensa vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (28) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Direktiivissä kunnioitetaan erityisesti perusoikeuskirjan 16 artiklassa vahvistettua elinkeinovapautta, samalla kun varmistetaan perusoikeuskirjan 38 artiklan mukaisesti kuluttajansuojan korkea taso unionissa.

(29) Komission olisi annettava viiden vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus sen soveltamisesta. Vaikka tämän direktiivin vaikutukset matkailuyrityksiin, myös mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä oleviin matkanjärjestäjiin, on arvioitu huolellisesti, kertomuksessa on aiheellista ottaa huomioon direktiivin soveltamisen vaikutukset matkanjärjestäjiin, jotka ovat mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Kertomukseen olisi tarvittaessa liitettävä säädösehdotuksia,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiivin (EU) 2015/2302 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2015/2302 seuraavasti:

- 1) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

”1 artikla

Kohde

Tämän direktiivin tarkoituksena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja saavuttaa kuluttajansuojan korkea ja mahdollisimman yhtenäinen taso lähentämällä jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten tiettyjä osia, jotka koskevat matkustajien ja elinkeinonharjoittajien välisiä sopimuksia matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä, sekä matkapakettien järjestäjien ja palveluntarjoajien välisten sopimusten tiettyjä näkökohtia.”

- 2) Korvataan 2 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan matkapaketteihin, joita elinkeinonharjoittajat tarjoavat myytäväksi tai myyvät matkustajille, sekä yhdistettyihin matkajärjestelyihin, joiden hankkimista elinkeinonharjoittajat helpottavat.

Sitä sovelletaan myös 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyjen matkanjärjestäjien oikeuksiin maksujen palautukseen matkapalvelujen tarjoajilta, jos matkapakettiin kuuluva palvelu peruutetaan tai sitä ei tarjota.”

- 3) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:

- a) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2) ’matkapaketilla’ vähintään kahden erityyppisen, 1 kohdassa määritellyn matkapalvelun yhdistelmää samaa matkaa tai lomaa varten, jos

- a) a) kyseiset palvelut yhdistää yksi elinkeinonharjoittaja, myös matkustajan pyynnöstä tai hänen tekemänsä valinnan mukaisesti, ennen kuin kaikki palvelut kattava yksi sopimus tehdään; tai

- b) riippumatta siitä, tehdäänkö yksittäisten matkapalvelujen tarjoajien kanssa erillisiä sopimuksia; ja

i) kyseiset palvelut ostetaan yhdestä myyntipisteestä; ja

– ne on valittu ennen kuin matkustaja sitoutuu maksamaan; tai

– muuntyyppisiä matkapalveluja varataan kolmen tunnin kuluessa siitä, kun matkustaja on sitoutunut maksamaan ensimmäisestä matkapalvelusta; tai

– muuntuyppisiä matkapalveluja varataan 24 tunnin kuluessa siitä, kun matkustaja on sitoutunut maksamaan ensimmäisestä matkapalvelusta ja jos elinkeinonharjoittaja on ennen kuin matkustaja on sitoutunut maksamaan ensimmäisestä matkapalvelusta kehottanut matkustajaa varaamaan myöhemmin yhden tai useamman muunlaisen matkapalvelun; tai

ii) niitä tarjotaan tai myydään yhteis- tai kokonaishintaan tai niistä veloitetaan yhteis- tai kokonaishinta erillisestä laskutuksesta riippumatta; tai

iii) niitä mainostetaan tai myydään ”matkapakettina” tai vastaavalla nimikkeellä; tai

iv) ne yhdistetään sen jälkeen, kun on tehty sopimus, jolla elinkeinonharjoittaja antaa matkustajalle oikeuden tehdä valintoja erityyppisten matkapalvelujen valikoimasta; tai

v) ne ostetaan eri elinkeinonharjoittajilta käyttämällä toisiinsa kytkettyjä verkkovarausmenettelyjä, joissa matkustajan nimi, maksutiedot, sähköpostiosoite tai matkustajan muita henkilötietoja toimitetaan elinkeinonharjoittajalta, jonka kanssa ensimmäinen sopimus tehdään, yhdelle tai useammalle muulle elinkeinonharjoittajalle.

Matkapalvelujen yhdistelmä, jossa enintään yhdentyyppinen 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettu matkapalvelu yhdistetään yhteen tai useampaan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun matkailupalveluun, ei ole matkapaketti, jos viimeksi mainitut palvelut

a) eivät muodosta vähintään 25:tä prosenttia yhdistelmän arvosta, niitä ei mainosteta yhdistelmän olennaisena piirteenä eivätkä ne ole muulla tavoin yhdistelmän olennainen piirre; tai

b) ne valitaan ja ostetaan vasta sen jälkeen, kun 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettujen matkapalvelujen suorittaminen on alkanut;”;

b) korvataan 5 kohta seuraavasti:

”5) ’yhdistetyllä matkajärjestelyllä’ erityyppisten matkapalvelujen yhdistelmää, joka ei kuulu 2 kohdassa olevan matkapaketin määritelmän soveltamisalaan, kun elinkeinonharjoittaja, joka on osapuolena matkapalvelun tarjoamista koskevassa sopimuksessa ja joka vastaanottaa maksuja matkustajalta tai hänen puolestaan, kehottaa matkustajaa varaamaan toiselta elinkeinonharjoittajalta muuntuyppisen matkapalvelun samalle matkalle tai samalle lomalle ja kun lisämatkapalvelun tarjoamista koskeva sopimus tehdään viimeistään 24 tunnin kuluttua siitä, kun ensimmäiseen sopimukseen sisältyvä varaus on vahvistettu;”.

4) Muutetaan 5 artiklan 1 kohta seuraavasti:

a) korvataan d alakohta seuraavasti:

”d) maksujärjestelyt, mukaan lukien se määrä tai prosenttiosuus hinnasta, joka on maksettava etumaksuna, sekä aikataulu 5 a artiklan mukaiselle loppumaksun maksamiselle, tai rahoitustakuut, jotka matkustajan on maksettava tai annettava;”;

- b) korvataan g alakohhta seuraavasti:

”tiedot siitä, että matkustaja voi purkaa sopimuksen milloin tahansa ennen matkan alkamista maksamalla 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti kohtuullisen peruutusmaksun tai, soveltuviissa tapauksissa, matkanjärjestäjän edellyttämät vakiomääräiset peruutusmaksut ja että matkustaja voi purkaa matkapakettisopimuksen maksamatta peruutusmaksua väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi 12 artiklan 2 kohdassa täsmennetyllä tavalla;”.

- 5) Lisätään 5 a artikla seuraavasti:

”5 a artikla

Maksut

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lukuun ottamatta 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan iv alakohdassa määriteltyjä matkapaketteja ja matkapaketteja, jotka on varattu vähemmän kuin 28 päivää ennen matkan alkamista, matkanjärjestäjä tai tapauksen mukaan jälleenmyyjä ei saa vaatia etumaksuja, jotka ylittävät 25 prosenttia matkapaketin kokonaishinnasta, eikä vaatia loppuosan maksua aikaisemmin kuin 28 päivää ennen matkan alkamista. Matkanjärjestäjä tai tapauksen mukaan matkanvälittäjä voi edellyttää suurempia etumaksuja, jos se on tarpeen matkapaketin järjestämisen ja toteuttamisen varmistamiseksi. Etumaksut voivat kattaa matkapakettiin sisältyvien palvelujen tarjoajille suoritettavia ennakkomaksuja ja matkanjärjestäjälle tai tapauksen mukaan matkanvälittäjälle nimenomaan matkapaketin järjestämisestä ja toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia siltä osin kuin se on välttämätöntä näiden kustannusten kattamiseksi varaushetkellä.”

- 6) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

- a) korvataan 2 kohdan b alakohhta seuraavasti:

”b) tiedot siitä, että

- i) matkanjärjestäjä on vastuussa kaikkien sopimukseen sisältyvien matkapalvelujen asianmukaisesta suorittamisesta 13 artiklan mukaisesti, sopimuksen purkamisesta tai muutoksista johtuvista maksujen palautuksista ja vaikeuksiin joutuneen matkustajan avustamisesta 16 artiklan mukaisesti;
- ii) tarvittaessa matkustaja voi ottaa yhteyttä matkanjärjestäjään myös matkanvälittäjän kautta.”;

- b) lisätään 2 a kohta seuraavasti:

”2 a. Sopimukseen on liitettävä liitteessä I oleva asianmukainen tietolomake. Sopimuksessa on viitattava selkeästi kyseiseen tietolomakkeeseen.”

- 7) Muutetaan 12 artikla seuraavasti:

- a) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, matkustajalla on oikeus purkaa matkapakettisopimus ennen matkan alkamista peruutusmaksua maksamatta, jos matkakohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä tai matkustajan asuin- tai lähtöpaikassa vallitsevat taikka matkakohteeseen suuntautuvaan matkaan vaikuttavat väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet, joilla on merkittävä vaikutus matkapaketin toteuttamiseen. Matkustaja voi purkaa sopimuksen, jos

voidaan kohtuudella olettaa, että väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet vaikuttavat merkittävästi matkapakettisopimuksen toteuttamiseen. Jos matkapakettisopimus puretaan tämän kohdan mukaisesti, matkustajalla on oikeus siihen, että hänelle palautetaan kaikki matkapaketista suoritettut maksut, mutta hänellä ei ole oikeutta lisäkorvaukseen.”;

b) lisätään 3 a kohta seuraavasti:

”3 a. Matkustajan lähtö- tai asuinjäsenvaltion tai kohdemaan viranomaisten antamat viralliset varoitukset matkustamisesta tiettyyn kohteeseen tai se, että matkustajiin kohdistuu vakavia rajoituksia matkakohteessa tai asuin- tai lähtöjäsenvaltiossa matkalta tai lomalta palattua, ovat tärkeitä tekijöitä, jotka on otettava huomioon arvioitaessa, onko sopimuksen purkaminen perusteltua 2 kohdan ja 3 kohdan b alakohdan perusteella.”;

c) korvataan 4 kohta seuraavasti:

”4. Matkanjärjestäjän on suoritettava kaikki 2 ja 3 kohdan nojalla vaadittavat maksujen palautukset tai, 1 kohdan osalta, palautettava maksut, jotka matkustaja on suorittanut tai jotka on matkustajan puolesta suoritettu matkapaketista, vähennettynä asianmukaisella ja perustellulla peruutusmaksulla. Matkanjärjestäjän on suoritettava tällaiset palautukset tai korvaukset matkustajalle ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa viimeistään 14 päivän kuluttua matkapakettisopimuksen purkamisesta riippumatta siitä, onko matkustaja nimenomaisesti pyytänyt palautusta.

Jos jäsenvaltiot ottavat käyttöön tai ylläpitävät mekanismeja, joiden tarkoituksena on varmistaa, että 2 ja 3 kohdan mukaisen matkapakettisopimusten purkamisen jälkeen matkustajille maksettavat palautukset maksetaan ensimmäisessä alakohdassa säädetyssä määräajassa, niiden on ilmoitettava näistä mekanismeista komissiolle ja 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille muiden jäsenvaltioiden keskusyhteyspisteille. Tällaisten mekanismien osarahoitus jäsenvaltioilta on mahdollista ainoastaan poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, ja sen edellytyksenä on oltava unionin valtiontukisäännösten mukainen hyväksyntä.”

8) Lisätään 12 a artikla seuraavasti:

”12 a artikla

Kupongit

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos sopimus puretaan 10, 11 tai 12 artiklan nojalla, matkanjärjestäjä voi antaa matkustajalle mahdollisuuden valita, ottaako hän maksujen palautuksen sijasta vastaan kupongin, joka voidaan käyttää myöhempään matkapakettiin.

2. Ennen kuin matkustaja ottaa kupongin vastaan, matkanjärjestäjän on ilmoitettava matkustajalle selkeästi ja näkyvästi kirjallisessa muodossa

a) siitä, että matkustajalla on oikeus maksujen palautukseen 14 päivän kuluessa eikä hän ole velvollinen ottamaan kuponkia vastaan;

b) kupongin voimassaoloajasta ja tämän artiklan mukaisista kuponkeja koskevista matkustajien oikeuksista.

3. Tarjotun kupongin arvon on vastattava vähintään matkustajan palautusoikeuden määrää. Matkanjärjestäjä voi tarjota suurempaa määrää vastaavan kupongin.

4. Matkustajat menettävät oikeutensa maksujen palautukseen kupongin voimassaoloaikana ainoastaan, jos he nimenomaisesti ja kirjallisesti ottavat vastaan kupongin maksujen palautuksen sijasta. Osapuolet voivat milloin tahansa sopia täydestä maksujen palautuksesta ennen kupongin lunastamista tai sen voimassaoloajan päättymistä.
5. Kuponkien voimassaoloajan on oltava enintään 12 kuukautta siitä päivästä, jona matkustaja ottaa vastaan kupongin 4 kohdan mukaisesti. Tätä ajanjaksoa voidaan pidentää kerran enintään 12 kuukaudella molempien osapuolten nimenomaisella ja kirjallisella sopimuksella.
7. Jos kuponkia ei lunasteta sen voimassaoloaikana, matkanjärjestäjän on palautettava kupongissa määritetty määrä mahdollisimman pian ja viimeistään 14 päivän kuluessa voimassaoloajan päättymisestä ilman, että matkustajan on pyydettävä sitä etukäteen.
8. Kupongit on voitava siirtää toiselle matkustajalle ilman lisäkustannuksia.
9. Kupongeilla on oltava matkustajalta saatujen maksujen määrälle maksukyvyttömyyssuoja, jonka matkanjärjestäjä järjestää 17 artiklan mukaisesti.”

9) Korvataan 17 artikla seuraavasti:

”17 artikla

Maksukyvyttömyyssuojan tehokkuus ja laajuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueelle sijoittautuneet matkanjärjestäjät asettavat vakuuden matkustajien suorittamien tai matkustajan puolesta suoritettujen kaikkien maksujen palauttamiseksi matkanjärjestäjän maksukyvyttömyystilanteessa. Tähän on sisällyttävä myös suoritettujen maksujen suoja, jos matkapakettia ei toteuteta kokonaan tai osittain matkanjärjestäjän maksukyvyttömyyden vuoksi tai jos matkustajalla on ollut oikeus maksujen palautukseen tai hän on saanut kupongin matkanjärjestäjältä ennen sen maksukyvyttömyyttä. Kuponkien osalta vakuus rajoittuu matkustajalta saatujen maksujen määrään. Jos matkapakettisopimukseen sisältyy paluumatka, matkanjärjestäjien on asetettava vakuus myös matkustajien paluukuljetusta varten. Matkapaketin jatkamista voidaan tarjota.

Matkanjärjestäjät, jotka eivät ole sijoittautuneet mihinkään jäsenvaltioon ja jotka myyvät tai tarjoavat myytäväksi matkapaketteja jäsenvaltiossa tai jotka suuntaavat millä tahansa tavalla tällaista toimintaa jäsenvaltioon, ovat velvollisia asettamaan vakuuden kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun vakuuden on oltava tosiasiallinen, ja sen on katettava kohtuudella ennakoitavissa olevat kustannukset. Sen on katettava matkustajien matkapaketeista suorittamien tai matkustajien puolesta suoritettujen maksujen määrät, ottaen huomioon maksujen vastaanottamisen ja matkapakettien päättymisen välisen ajan pituus, sekä arvioidut paluukuljetusten kustannukset matkanjärjestäjän maksukyvyttömyystilanteessa. Vakuuden on aina oltava riittävä kattamaan maksujen palautuksista ja tarvittaessa paluukuljetuksista ja kupongeista aiheutuvat kustannukset. Kattavuudessa on otettava huomioon ajanjaksot, jolloin matkanjärjestäjillä on hallussaan suurimmat maksumäärät, ja mahdolliset muutokset matkapakettien myynnin määrässä.

3. Maksukyvyttömyyssuojan tehokkuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden on valvottava alueelleen sijoittautuneiden matkanjärjestäjien maksukyvyttömyyssuojaa koskevia järjestelyjä, seurattava maksukyvyttömyyssuojan tarjontaa markkinoilla ja tarvittaessa vaadittava lisäsuojaa. Osarahoitus jäsenvaltioilta on mahdollista ainoastaan poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, ja sen edellytyksenä on oltava unionin valtiontukisäännösten mukainen hyväksyntä.
4. Matkustajien on saatava hyöty matkanjärjestäjän maksukyvyttömyyssuojasta riippumatta asuinpaikastaan, lähtöpaikasta tai matkapaketin myyntipaikasta sekä riippumatta jäsenvaltiosta, jossa maksukyvyttömyyssuojasta vastaava taho sijaitsee.
5. Jos matkanjärjestäjän maksukyvyttömyys vaikuttaa matkapaketin toteuttamiseen, vakuuden on oltava käytettävissä maksutta, jotta voidaan varmistaa paluukuljetukset ja tarvittaessa rahoittaa majoitus ennen paluukuljetusta.
6. Maksujen palautukset, joihin matkanjärjestäjän maksukyvyttömyys vaikuttaa, on suoritettava ilman aiheutonta viivytystä matkustajan pyynnön jälkeen ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun matkustaja on toimittanut pyynnön tarkastelemiseksi tarvittavat asiakirjat.
7. Jos tämä on perusteltua matkanvälittäjien saamien maksujen perusteella, jäsenvaltiot voivat 13 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta riippumatta vaatia matkanjärjestäjien lisäksi myös matkanvälittäjiä hankkimaan maksukyvyttömyyssuojan.”

10) Korvataan 18 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Jäsenvaltioiden on nimettävä keskusyhteyspisteet helpottamaan hallinnollista yhteistyötä ja eri jäsenvaltioissa toimivien matkanjärjestäjien valvontaa sekä vaihtamaan tietoja maksukyvyttömyyssuojasta ja mahdollisista mekanismeista, jotka on otettu käyttöön purettujen matkapakettisopimusten maksunpalautusten tehokkuuden varmistamiseksi. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näiden keskusyhteyspisteiden yhteystiedot kaikille muille jäsenvaltioille ja komissiolle.”

11) Korvataan 19 artikla seuraavasti:

”19 artikla

Maksukyvyttömyyssuoja ja yhdistettyjä matkajärjestelyjä koskevat tiedotusvaatimukset

1. Edellä 3 artiklan 5 kohdassa määriteltyjen yhdistettyjen matkajärjestelyjen osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että elinkeinonharjoittajat, jotka kehottavat matkustajia tekemään muuntotyypistä matkapalvelua koskevan sopimuksen, asettavat vakuuden kaikkien matkustajilta saamiensa maksujen palauttamisen takaamiseksi. Jos tällaiset elinkeinonharjoittajat ovat vastuussa matkustajan paluumatkasta, vakuuden on katettava myös matkustajan paluukuljetus. Edellä olevan 17 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, 17 artiklan 2–6 kohtaa sekä 18 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin.

2. Kun elinkeinonharjoittaja kehottaa matkustajaa tekemään muuntotyypistä matkapalvelua koskevan sopimuksen, sen on toimitettava matkustajalle soveltuvin osin täytettynä liitteessä II esitetty vakiomuotoinen tietolomake, myös silloin kun elinkeinonharjoittaja ei ole sijoittautunut jäsenvaltioon mutta suuntaa millä tahansa

tavalla tällaista toimintaa jäsenvaltioon. Lomake on toimitettava selkeällä ja näkyvällä tavalla.

3. Jos elinkeinonharjoittajat eivät noudata tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjä vaatimuksia, yhdistettyyn matkajärjestelyyn sisältyvien matkapalvelujen osalta sovelletaan 9 ja 12 artiklassa ja IV luvussa säädettyjä oikeuksia ja velvoitteita.

4. Jos muodostetaan yhdistetty matkajärjestely, elinkeinonharjoittajan, joka tekee sopimuksen erityyppisestä matkapalvelusta, on ilmoitettava tästä elinkeinonharjoittajalle, joka on kehottanut matkustajaa tekemään tällaisen sopimuksen.”

12) Korvataan 22 artikla seuraavasti:

”22 artikla

Matkanjärjestäjien oikeudet hyvitykseen ja maksujen palautukseen

1) Jos matkanjärjestäjä tai 13 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tai 20 artiklan mukaisesti matkanvälittäjä maksaa korvauksen, myöntää hinnanalennuksen tai täyttää muut tämän direktiivin nojalla sille kuuluvat velvoitteet, jäsenvaltioiden on varmistettava, että matkanjärjestäjällä tai matkanvälittäjällä on oikeus hakea hyvitystä kolmannelta osapuolelta, joka on vaikuttanut tapahtumaan, jonka johdosta korvausvelvoite, hinnanalennus tai muut velvoitteet syntyivät.

2) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos palveluntarjoaja peruuttaa pakettiin kuuluvan palvelun tai jättää sen tarjoamatta, kyseisen palveluntarjoajan on palautettava matkanjärjestäjälle kaikki matkanjärjestäjän palvelusta suorittamat maksut seitsemän päivän kuluessa. Seitsemän päivän määräaika alkaa palvelun peruuttamista seuraavasta päivästä tai päivästä, jona palvelu oli määrä suorittaa, sen mukaan, kumpi näistä päivistä on aikaisempi.”

13) Korvataan liite I tämän direktiivin liitteessä I olevalla tekstillä.

14) Korvataan liite II tämän direktiivin liitteessä II olevalla tekstillä.

2 artikla

Komission suorittama raportointi ja uudelleentarkastelu

Komissio antaa viimeistään [viiden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta. Kertomuksessa otetaan huomioon myös vaikutukset matkanjärjestäjiin, jotka ovat mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia.

3 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään [18 kuukauden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Jäsenvaltioiden on alettava soveltaa näitä säännöksiä [kuuden kuukauden kuluttua määräajasta, joka on asetettu saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä].

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

4 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

5 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja